

LIBEREC 1984

Obsah:

SPATŘIL JSEM UFO	1
MONSTRÁLA 1984	2
LÁHEV JIMNÉ ARKTURSKÉ - O.C.MacApp ..	4
ASTROFYZIKÁLNÍ PRAXE ANEB	
ZAMÝŠLENÁ HVĚZDA - Otto Sander	9
PŘEJME JIM ÚSPĚCH - J. Karbusický ..	11
RODOLFZEC; SEN - František Mašek ml.	12
JEDNA Z PŘEDPOVĚDÍ	13
NOVÁ ZÁHADA VESMÍRU	13
HRANICE - Theodore R. Cogswell	14
MFLANCHOLY - Vladimír Fabián	17
SLOVO ODPŮRCI	
JEN, KTERÝ POZDAL VZDUCH - I. Geller	18
ZPŮSOB MYŠLENÍ - Robert Hulínský	19
ČERVENÁ A BÍLÁ - Marek Šap	21
Stanislav Juhanák :	
STUJ; KOUPIJ JSEM SI PSA; ČLOVĚK	22
SOD V MOZKU; MŮSI; BÁSNÍK VE MĚSTĚ	
PLANETA PŘELUDŮ II; UKOLÉBAVKA	23
JIRÍ GRYGAR O SCI-FI	24
HUČÍ SVĚTLO - Horace B. Fyfe	26
LOVCI - Jiří Karbusický	30
MLÁDEŽ GENERACE - J. Karbusický	32
ELÁSKOVÁ KŘÍŽOVKA	32
ELÁSKOVÁ KŘÍŽOVKA UFO	34

SFK LIBEREC

=====

SCI-FI, sbírka povídek SF pro potřebu členů SFK Liberec;
NEPLODEJNĚ; Vydal : PS při J. ZŠ, ul. 5. května, Liberec
Náklad: 50; Uzávěrka čísla: leden 1984;
Redakční rada: Jiří Karbusický, Jindra Strádalová, SV Dardová

=====

je název naší liberecké soutěže. Požaduje od účastníků vytvořit co nejvěrohodnější fotografický "dokument" návštěvy mimozemšťanů u nás na Zemi. Zkušenější se nemusí omezit pouze na letící či přistávající UFO, je možno "vycvaknout" i jejich posádky. Soutěž je mimořádně málo omezována: formát, barevnost i počet příspěvků je libovolný. Požaduje se pouze zpáteční adresa přiložená k závilce. A další novota: všichni zúčastnění budou o výsledku vyhodnocení / v srpnu 1984 / písemnou formou srozuměni.

UZÁVĚRKA 31. 7. 1984. Příspěvky se posílají na adresu: J. Karbusický, Pertoltická 264/ IV, 471 24, Mimon.

Kdo se zájemců nevlastní knihu ZÁHADY LÉTAJÍCÍCH TALÍŘŮ - Ing. V. Patrovský, nechť si ji sežene. Bude pro něj znamenat důležitý zdroj inspirace. Stejně tak časopis 100+1 číslo 20/83. Protože ten je méně dostupný, text článku PODVOD S MIMOZEMŠTĚANY s menší úpravou uveřejňuji:

"Klaus Webner z Wiesbadenu se svými přáteli se pokouší napodobovat údajně pravé snímky létajících talířů. Modely startují bez silných motorů, jen tak z ruky. Pak je fotografují a vzniklé snímky porovnávají s důkazy ufologů. Trdí, že se navzájem podobají jako vejce vejci."

Pro nás jsou zajímavé jejich metody:

"Vyfotografovat záhadné létající talíře není problém ani pro fotografy amatéry. Používají se většinou poklice, kuchyňské potřeby, hračky, dobře poslouží i poklop na kávovou konvici, lis na citrony, nebo podšálky. Fantazii se meze nekladou.

Člověk ani nemusí být příliš šikovný, aby dostal létající talíř vysoko na nebi: Model potažený hliníkovou folií se přiváže na tenké vlákno. Oboje se pověsí v určité vzdálenosti od kamery na provaz napjatý mezi dvěma fyčerní zabodnutými do země. Denní světlo prosvítí nylonové nítě a na fotografii pak po nic není ani památka.

Ten, kdo zrovna není rozený kutil, si může vyjít jen tak na číhanou pouze s fotoaparátem. Předměty podobné létajícím talířům se najdou v každém městě, mohou to být například sítě namontované na střeších domů nebo na stožárech či pouliční lampy. Fotografují-li se z určité vzdálenosti a překrývají-li se podpěry šikovně větvemi blízkého stromu, vypadají přesně jako právě přistávající talíře.

Chcete-li si pořídit exkluzivní snímky, nemusíte kvůli tomu ani opustit vlastní dům. Postavte si typický obrázek z kalendáře se zasněženou krajinou a silueta talíře vyřezaná z hliníkové folie. UFO se položí na libovolné místo na obrázku a obojí se ofotografuje. Bleskem ze strany docílíte dokonce i světelných efektů, které vypadají, jako by létající talíře vydávaly podivné záření.

Často se používá i postup s dvojitou expozicí. Nejprve se vyfotografuje nějaká krajina. Při druhé expozici se do krajiny včlení tajemný předmět, který pak vypadá jako průsvitný. Zvláště působivé jsou noční snímky, do nichž se vmontují světélkující body. Dalším používaným trikem je skleněná tabule. Z

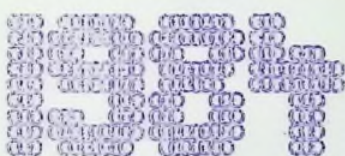
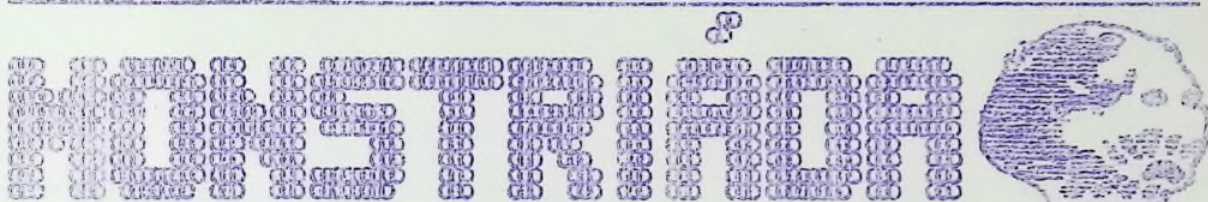
Kartonu se vystřihnou různé velké létající talíře, které se přilepí na skleněnou tabuli. Ta se pak postaví někde na lou-
ce a fotografuje. Aby se zamezilo svítelným reflexům skla,
fotografuje se otvorem v černém kartonu. Ne takto vzniklých
snímek se pak papírové Ufo tajemně vznáší nad krajinou.
Skleněná tabule je na snímku samozřejmě neviditelná.

Model Ufa je možno také jednoduše vyhodit vzhůru. Vý-
sledek pak už záleží na pohotovosti fotografa. Dlouhou expo-
zicí vznikají velice zajímavé nejasnosti objektu.

Všechny tyto triky předpokládají pokud možno co nej-
větší hloubku ostroty. Proto jsou objektivy při takových
snímecích nastaveny na clonu 16 nebo 22. U pevných modelů není
přitom potřebné další osvětlení."

A jeden postup uvedu ze své zkušenosti: Je možno vy-
užít negativ krajiny focené třeba někde na dovolené - UFO se
přidá dvojitou expozicí až při osvitu fotografického papíru
světlovákem. Negativ pak sice nesushlasí s fotografií, ale
o to nám přece nešlo.

G. C.

Teplický sci-fi klub vyhlašuje soutěž, ke
které není zapotřebí tvůrčí úsilí, ale kde
si i přesto přijdou bystré hlavy na své.

Úkolem je uvést název díla / v němž
se ta která nelidská bytost vyskytuje / a
jméno autora. Bližší požadavky jsou u některých charakteris-
tik připsány v závorce.

Uzávěrka soutěže je 31. května 1984. Úspěšní řešitelé
budou slosováni a odměněni. Adresa: Jindra Strádalová, Duch-
cowská 144/44, 415 03, Teplice.

NELIDSKÉ BYTOSTI Z DĚL SCI-FI :

1. - REYNOKRÁLÍK

Pravděpodobně býložravec, barvou králík / bílá/, nemá
nohy, létá těsně nad terénem na huňaté bláně, na předním kon-
ci má hrozen očí podobný ostružině, je částíčkou mozku meta-
intelligence planety 3/12/Ceti.

/Uvést název sbírky povídek a jméno autora./

2. - SOKGAWANDRA

Společenství rostlin pokrývající téměř celou planetu.
Rozumné, nepřátelské k modrému pilotovi z létajícího disku.
Naštěstí přátelsky nakloněné Pozemšťanům.

3. - R. DANIEL OLIVAR

Jedná se o robota, který je k nerozeznání od pravého
Vesmířana. Svému pozemskému kolegovi - Eliášovi Baleymu - po-
máhá řešit kriminální případy. /Není potřeba uvádět oba ro-
mány./

4. - CHODÍCÍ ROSTLINA

Má shodné jméno s plynnou mlhovinou M20 ze souhvězdí
Střelce. Sloužila jako výhodná surovina / krmivo pro dobytek,
liscování olej/ až do chvíle, kdy lidstvo postihla kata-
strofa. Pak se rostlina postarala o několik čtenářky při-
tašlivých hororových situací. Chodí na třech "nohách",
má vystřelovací žahadlo a je svým způsobem rozumná.
Komunikuje chřestěním proutků o stonek.

!!! Vzhledem k opožděnému vydání sbírky Lbc 84 je uzávěrka !!!
soutěže MONSTRIÁDA 84 posunuta na 30. září 1984 .

5 - PAVOUK

Veliký asi jako dospělý člověk. Kulovitá hlava, pak hrud připomínající spíše krk, pod ním koule trupu jakoby zavěšená na čtyřech doširoka rozkročených nožkách, zpruhovaných do tvaru velkého písmene M. Další čtyři končetiny má umístěny o něco výše. Na nohou vždy 3 drápy, na "rukou" osm vícečlankových prstů. Hlava je lysá, cementově šedá, 8 očí ve dvou řadách vyzařuje zelené světlo. Ústa jsou bez zubů. Nos i ušní boltce chybějí. Je inteligentní.

6 - DVOJČÁCI

Jedná se vlastně o méněcennou mutaci rozumných obyvatel planety: Z velkého, neforemného, holého těla ční téměř dětský trup; malé tělíčko, bledě žilkové, s plochým obličejíčkem, bezokým, s otvory nozder.

7 - KŘEMÍKOVÍ LIDÉ

Nenahraditelní vojáci pro radioaktivně zamorené oblasti - apatičtí k dávce přes 1000 rentgenů za hodinu. Nezranitelní střelbou. Normální teplota je pro ně 60 °C. Nejsou schopni rozmnožování. Po vypití obyčejné vody se mění v kamenné figury.

8 - FOT

Výňatek: "Na kusu zkornatělé kůže, která se povalovala v rohu místnosti a které jsme použili jako součásti improvizované barikády, sedělo něco hrozného. Vypadalo to jako komár velikosti kondora, jenomže to místo těla mělo jakýsi svislý pytlíček, z něhož vystupovalo v podivných odstupech šest nob a místo křídel metr dlouhá / a nejspíše ještě delší / husí brka, porostlá jemným chmýřím. Oči jsme neviděli - ale v tom fofru nebylo ani divu. Připadalo mi, že ta potvora vydávající divný šumot, jako když se otáčí pořádně velký ventilátor, má místo očí dvě hluboké jamky. Později se to, mimochodem řečeno, potvrdilo."

/Uvést příslušný díl trilogie + jméno autora./

9 - JESKYNNÍ NETVOR

Nejvyšší z Marnerů jej využívají jako propagandistický trik. Má věčně hlad, inteligenci žádnou / přestože mu mozek není upírán/, bez očí, tlama s nestvůrnými čelistmi, tykadla a klepeta. V rozporu s tím autor, chvíli před netvorovým skonem otráveným nožem hrdiny, popírá centrální nervový systém.

10 - PIJAVICE

Podobají se obrovitým pulcům. Ohebné, nečekaně pohyblivé, dokážou skákat na vzdálenost několika desítek metrů. Jejich tělo pokrývají rezavé tvrdé štětiny, směrem k hlavě se trychtýřovitě rozšiřují, kulatou tlamu mají vyzbrojenou množstvím velkých plochých trojhranných zubů. V románu je v jedné kapitole popsána kruhová leč uskutečněná osadníky Mareu.

J. S.

29. 4. 2017

předseda náměstkům a oblastním ředitelům
věc: Nedbalé zacházení s informacemi

C.C. MacApp

Správní rada mě požádala, abych vás upozornil na povážlivou lenkomyšlnost v zacházení s informacemi v majetku společnosti. Až příliš neopatrně se mluví o plánech společnosti, výdajích, technologiích a vorecích. Správní radu silně znepokojila skutečnost, že se konkurenční lihovar mohl dovědět o naší nejnovější reklamní kampani, podepřené kvalitami našich táječných lahví na whisky z tvrdého dřeva, ještě před zveřejněním podrobností. Tento únik informací nás nutí k výdaji dalších milionu dolarů, aby si veřejnost uvědomila, že popisované požitky skýtá pouze speciální dřevo a originální vnitřní design našich lahví.

Samozřejmě chceme udržovat a podporovat dobré pracovní vztahy a spolupráci mezi odděleními, nicméně považujeme za žádoucí menší bratříčkování personálu různých oddělení. Tuto záležitost je přirozeně třeba řešit citlivě.

Technický personál přestane prozrazovat detaily technologií a materiálů odbytářům. Účtárna a odbyt přestanou mluvit s výrobou a výzkumem o prodejních cenách, ziscích, platech, provizích atp. Nákup nebude prozrazovat odbytu a výrobě možnou nebo skutečnou fluktuaci na trhu surovin.

Tato ustavičná užvaněnost vyvolává obavy a nespokojenost a značně poškozuje zájmy Mezihvězdných lihovarů s.r.o.

Věnujte této záležitosti osobní pozornost a taktně získejte pro spolupráci i své podřízené.

Se srdečným pozdravem

K.O. Umess
předseda

12. 5. 2017

hlavní zásobování výrobnímu náměstku, Arktur V
věc: Požadavek na tužky, V-744-6-2129

Předmětný požadavek patrně zkomolen subprostorovým přenosem. Zní na 500.000 tužek střední tvrdosti z cedrového dřeva, blutě lakovaných, s červenými gumami. Kolik jich vlastně chcete?

S.H.Towral

14. 5. 2017

výrobní náměstek, Arktur V, Hlavnímu zásobování
věc: Požadavek na tužky

Půl miliónu souhlasí. Zároveň žádám o další půl milión a o deset tuctů ořezávek, taxových, co se dají přidělat na ved. Zajistěte, aby byly kvalitní a neopotřebovávaly se. Na barvě ořezávek nezáleží, ale tužky musí být přesně podle požadavku. Zásilku zašlete v požadovaném termínu.

Otto P. Rooser
výr. nám.

17. 5. 2017

Hlavnímu zápisník výrobnímu náměstku, Arktur V
věc: Tužky

Stále si nejsem jistí, zda čísla souhlasí, a pokud ano, nebudeme asi moc vašemu požadavku vyhovět. K čemu potřebujete tolik tužek a ořezávek?

S.H.Towral

19. 5. 2017

výrobní náměstek, Arktur V, hlavnímu zápisování / k rukám S.
H. Towrala /
věc: Zdržování požadavku a obstrukce

Jestli ty tužky nemůžete odsouhlasit sám, tak to dejte starému a zároveň ho informujte, že kvóta dřevěných lahvi z prvního měsíce nebude dodržena z toho důvodu, že zdržujete můj požadavek. Zároveň ho požádejte, aby vám vysvětlil, že je vám přelže po tom, na co ty tužky potřebuju. A co se týče těch ořezávek, tak s nimi chci ořezávat ty tužky.

Otto P. Rosser

20. 5. 2017

přepравní oddělení výrobnímu náměstku, Arktur V
věc: Spešná, č. 2017-V-93952

Tím ráno vydočívám speciálem váš požadavek na milion tužek a deset tisíc ořezávek. Společnost to přijde navíc na 17.000 dolarů, abyste je dostal v požadovaném termínu. Kdybyste se byl s tímto požadavkem obtěžoval o pár dní dřív, bylo by to za běžné přepravné.

D.U.Lessity
přepравní referent

25. 5. 2017

ředitel pro výzkum výrobnímu náměstku, Arktur V
věc: Žádost o vyvinutí nové technologie, k čj. V-2016-37

Uzpujete pokrok v předmětném projektu. Žádost jste zaslal před necelými třinácti měsíci. Na tento projekt byla vynaložena značná část pracovní kapacity našich laboratoří a byly vyvinuty četné slibné tuhy. Avšak vzhledem k jiným naléhavým úkolům / i vy sám jste měl četné jiné požadavky /, ke snížení stavu zaměstnanců a zkracování rozpočtu se tento projekt opozdil. Máme mu dát prioritu A nebo snad B?

Zmíněný projekt se týká technologie vyhlubování dřevěných špalků při zachování komplexity vnitřní plochy. /Předpokládáme, že se jedná o něco, co již produkuje/ Velice by nám pomohlo, kdybyste nás informoval aspoň o konečném produktu. Z vašich neúplných specifikací se pouze můžeme dohadovat, že jde o jakousi nádobu na potraviny. Pokud tomu tak je, měl byste nám podat zprávu, abychom si mohli vyžádat povolení na federální a interstelární správě potravin a léků. S povinností společnosti ve vztahu k poživatinám jste nepochybně dobře obeznán.

Všechny vzorky špalků, které jste nám zaslal, jsme spotřebovali. Vzhledem k tomu, že výslovně uvádíte, že jiné dřevo se nehodí, můžete nám zaslat další vzorky?

dr. W.K. Dator
ředitel pro výzkum

28. 5. 2017

vedoucí odbytu předsedovi
věc: Projekt Dřevěné Láhve

Jak dobře víte, jsme připraveni vrhnout tu věc na trn. Televize a ochutnávky jsou už připraveny a může se to rozjet. Je nemyslitelné, že bychom si teď měli sednout na zadek jen proto, že výrobek není včas hotov.

Ptal jsem se Otty na Arkturu, kdy ta zásilka dorazí. Příkládám fotokopii jeho odpovědi, která se zdá být negativní. Víím, že okamžitě pochopíte vážnost situace. Byl bych rád, kdybyste tu věc osobně přašetřil.

K. Shaft

2. 6. 2017

výrobní náměstek, Arktur V, předsedovi
věc: Ty zatracený dřevěný flašky

Jasný, šéfe. Budou.

Otto

3. 6. 2017

hlavní účtárna výrobnímu náměstkovi, Arktur V
věc: Tužky a ořezávátko

Jak je vám jistě známo, musí být tyto položky vedeny v provozní režii. Omylem jste však uvedl měsíční spotřebu tužek a ořezávek ve výrobních nákladech.

Vracíme vám provozní výkaz za měsíc květen 2017. Obraťte ho opravte, abychom mohli vaše květnové výkazy postoupit ke schválení.

D. U. Plickat

6. 6. 2017

útvár zvláštních úkolů / důvěrné/ předsedovi / do vlastních rukou/
věc: Výrobní náměstek, Arktur V

Otto se chová nějak divně. Měl byste ho vystřídat. S ústním hlášením dorazím popozitří.

3. 6. 2017

předseda výrobnímu náměstkovi, Arktur V
věc: Činnost na Arkturu

Co se děje, Otto? CO JE TO SAKRA TOŽKONÁTEK?

3. 6. 2017

náměstek pro prověřování efektivnosti nákladů předsedovi
věc: Úspory

Mohu se pochlubit některými nedávno dosaženými úsporami, a určitě oceníte jednu zvlášť podstatnou položku.

Některé z našich poboček vykazují značnou spotřebu klasických tužek. V součinnosti s našimi plánovači se mi podařilo objevit novou experimentální tužku, která byla nedávno uvedena do výroby a která je při nákupu ve velkém téměř o 9 % levnější. Tato tužka je namísto z prvotřídního cedru zhotovena z umělé hmoty vytvarované kolem tuhy. Tato umělá hmota je vyrobena z pilin odpadového dřeva a spojena syntetickým křídlem. Pokud tomu rozumím, úspora spočívá v opotřebování náhradního obalu namísto dřívějšího ořezávání a strouhání.

Neustále máme na zřeteli další snižování nákladů a s ním spojené zvyšování zisku. Snad nám můžete trochu té chlouby odpustit, jsme-li úspěšní jako právě v tomto případě.

S. P. Orsileck
náměstek

11. 6. 2017

bývalý výrobní náměstek, Arktur V, předsedovi

věc: Tužkonátky

Přikládám výpověď, kterou zdůvodním, dokud budu moct psát.

Za prvé mi dovoďte, abych vás informoval, že zásilka plánovaných 250.000 lahví nedorazí. Jsou sice připraveny k odeslání, ale až o nich uslyšíte, patrně se vám nebude chtít plýtvat náklady na přepravu. Můžeme je tedy klidně zanechat.

Za druhé vám vysvětlím, co je to ten tužkonátek. Je to jednoduché jako řádka. Ty zatracené lahve se dají vyrobit jednoduše tak, jak byly udělány původní vzorky, a kdybych věděl, jak se dělají, všechno by bylo jinak. Převládající rasou na Arkturu V jsou zhruba pět centimetrů velcí inteligentní termity. Zhotovují všemožné výrobky ze dřeva a obchodují s nimi po celé Galaxii. Mají umělecké sklony a svým způsobem jsou to i dobří vědci. Jejich dřevěné lahve mají přesně to správné chemické složení a něco ve vzorku vnitřní plochy, co dodává naší whisky tu propagovanou lahodnost a zvláštní opojnost.

Jak víte nebo nevíte, už rok se snažíme zvednout výzkum ze zadku, aby vyvinuli nějaký mechanický způsob vydlabávání lahví, ale na nic nepřišli. A když se termín blížil, vzal jsem tu věc do rukou a uzavřel s termity smlouvu o díle. My uděláme povrchovou úpravu, oni se prokoušou hrdlem a vytvoří požadovaný vnitřek.

Asi po čtyřech měsících jsem si všiml, že se něco děje kolem obyčejných pozemských tužek. Jsou zde považovány za velkou pochoutku. Postroubáme tužku krom gumy a mosazného kroužku. Někteří termity to radši bez gumy. Jiní zase s gumou, nakrájenou na plátky nebo rozetřenou jako česnek v hamburгу. Tužkonátky podáváme mezi dvěma plátky běžného místního dřeva namísto země.

Kašlou na pozemskou měnu, když mohou mít tužkonátky.

Ve svých požadavcích jsem byl proto důkladný, upřesnil jsem druh požadovaných tužek a všechno, ale nějaký trouba do toho začal štourat a zaslal mi nějaký nový druh, vyrobený zřejmě z pilin, a ne z dobrého aromatického cedru. Když ty nové tužky přišly, nikdo si ničeho nevšiml, dokud nebylo mezi termity rozděleno přes sto tisíc tužkonátek. Já byl zrovna v horách, kde jsem dohlížel na těžbu dřeva.

Řeknu vám, šéfe, že kdybych to neviděl, tak bych tomu neveril. V těch tužkách bylo něco, co ty termity úplně oživilo a nadělalo z nich oplzlíky. A to se vyjadřují ještě docela mírně. Vzpomeňte si na tu nejstrašnější opici, kterou jste kdy měl nebo viděl, znásobte ji deseti a představte si, že trvá sedm až osm dnů.

První den ještě ušel. Vykusovali si pornografické obrázky a nápisy na všechny dřevěné budovy a řadu vybavení vyřadili z provozu. Druhý den se pustili do spisů a všechny je sežrali. Normálně na papír moc nejsou, ale byli jak dělo. Třetí den zaútočili na personál. Zlí nebyli, pouze hraví. Jedním z jejich oblíbených žertů bylo prokusat se potichu se zadkem dřevěné židle, na níž někdo seděl, a pak...

To všechno by se ještě dalo vyprávět. Čtvrtý den jsme však zjistili, že se pustili do vnitřků lahví.

Novin, co tam dělali, ale výsledek vám popsat můžu.
Vezmete-li dobrou whisky a nalejete-li ji do láhve, dojde během jednoho dne k těmto změnám:

- 1/ obsah alkoholu klesne na nulu,
- 2/ whisky dostane hnusně zelenou barvu,
- 3/ a chuť má strašnou. Dá se to přirovnat jediné ke zkaženým slanečkům v octu.

Děly se i jiné věci, ale nemám čas je popisovat. Když to vezmeme kolem a kolem, jsme rádi, že jsme vyvázli životem.

Skrývám se. Termití vláda vypsala cenu na mou hlavu. Rovněž se vyhýbám svým bývalým lidským podřízeným, kteří mi zřejmě všechno kladou za vinu. Hledali dokonce i provaz, ale opilí termiti naštěstí všechno rozkousali.

Hned po odeslání této zprávy vyrazím do hor. Beru si dva krajíce chleba, které se mi podařilo ukrást v kantýně a deset originál vzorků lahví s dobrou whisky. Taky mám v batohu pár tisíc starých cedrových tužek. Doufám, že až se to trochu uklidní, tak s nimi usmírím úřady nebo podmáznu někoho, kdo mě dostane na kosmodrom. Asi to vezmu na Malý Magellanův oblak nebo tam někam.

Za tu whisky mi strhnete plat za poslední měsíc.
Sbohem a mnoho štěstí.

Otto P. Rooser

15. 6. 2017

předseda náměstkům a oblastním ředitelům

věc: Vnitrospolečnostní komunikace

Stupidita některých našich zaměstnanců občas přímo hraničí se zradou. Mám na mysli katastrofální a naprosto neodpuštělné zhroutení koordinace mezi jednotlivými složkami v nedávném zacházení s požadavky našeho bývalého zařízení na Arkturu V.

Jak můžeme prosperovat nebo se vůbec udržet na hladině, když pravá ruka neví, co dělá levá ?

Samozřejmě nechceme riskovat tajemství cenných vzorků nebo technologií, rovněž nechceme, aby se neopatrně rozšiřovaly informace o plánech, nákladech, odměnách atp. Požaduji však, aby každý z vás ...

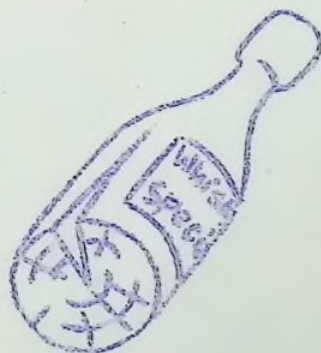
+++++

A Flask of Fine Arcturan

in: The Ninth Galaxy Reader, edited by Frederik Pohl,

Pan Books Ltd, London 1970

Přeložil : J. Hlavička

AS TROU VZNIKÁ MI

PROXIMÁLNÍ

Otto Šándor
SFK Teplice

ZAMYSLENI

MUZIKA

Tělem mi prolíná mírné chvění. To můj soused mi o sobě podává zprávy. Na čase, je už dost starý, náfuks. Vlastně je mým sourozencem / na tento pojem jsem hodně hrdý, přišel jsem na něj sám v době klidu, kdy mohu uvažovat bez vyrušení/. Už ani pořádně netopí, zato si zabral větší část prostoru. Vypadá ve světle jako ty směšné seskupeniny, s nimiž si občas výměním zprávy.

V dobách klidu mám čas na přemýšlení. Například v předminulém klidu jsem dospěl k závěru, že všichni, jak tu jsme, tak jednou skončíme dost podobně. Zachytil jsem důležité informace, ne jediné svého druhu, ale dřív jsem jim tak dobře neporozuměl. A přitom vyvodit závěry tohoto typu je tak jednoduché!

Kvazisoused žil s partnerem dosti dlouho, měli se snad i rádi, pokud může takovýto stav vůbec nastat. Darovali si navzájem několik partnerských dotyků. To já nemohu. Žádný soused není tak blízko mě, abychom výměnu mohli uskutečnit. A pak, není o co stát. Partner kvazisousedy si náhle ponechal více než snesl, prskl a už s ním přestala být rozumná řeč. Utavřel se do sebe, žádné zprávy nám ani svému dlouhověkému partnerovi nepodává. Kdyby si kvazisoused nestěžoval na nevyrovnané tlaky, ani bychom nevěděli, že měl kdysi společníka. Hrůza mnou otrásá, vzpomenu-li si na poslední okamžiky jeho vnímatelnosti ve všech druzích spojení. Měl v podstatě krutý, leč krátký konec. Jen ve středním pásmu je slyšet zvýšený šum. Takovýchto konců je v životě hodně. Naštěstí se rodí i noví sousedi a kvazisousedé, ale ještě jsou hloupí, asi jako já v dobách mého mládí.

Co mi to dalo za práci, abych po prvopočátečních chybách se zapojil do okruhu a vysílání. Teď už vím mnohem víc. O sobě i o jiných. Musím si přiznat, že nejspíš skončím tak, jako valná většina sousedů a kvazisousedů. Až si nebudu umět ani zatopit, nebudu moci žít plným životem, scvrknu se. Scvrknu se a pomátnu. Budu bláznit zrovna tak, jako ostatní v tomto věku. Mrzí mě, že z jejich vysílání nejde nic rozumného vyčíst, je pomatené a jen ruší příjem od ostatních. Ze chvíli mi skončí období klidu a musím ještě vyslat výsledky mých úvah. Pak přijde období, které ještě nedokážu plně zvládnout. Energetická pole se mi zauzlují, zamotají a přeskupují. Jediné pomoci proti nim je vyslat na patřičných místech v patřičný čas více záření a hmoty. Je pravda, že tím ztrácím. Ale mám aspoň na chvíli klid. Cenný klid k přemýšlení...

Ach, další kvazisoused skončil život. Úplně se zhroutil. Škoda, třeba by si rád poslechnul mé vysílání. Měl to poměrně rychlé. Proč mi jen stále hučí v mysli jeho poslední informace? To, že naše seskupení je nuceno polem energie cestovat kolem centra, to vím již dávno, že takovýto společenství je víc, to také vím, vždyť nejdnou jsem se snažil navázat spojení s naším nejbližším ultrasousedem. Zatím marně. Jejich

vysílání je příliš nekoordinované, než by mě mohli slyšet. Ruší se navzájem, zrovna tak jako my. Jednou se snad dohodneme a vyšleme jim zprávu o nás společnými silami.

Taky by mě zajímalo, co dělají ta malá směšná tělíška poskakující kolem mne. Jejich pole příjemně šimrá, ale tím odvádí od práce ...

... Už se blíží konec období klidu. Tentokrát to bude asi horší než minulých pět období... období... třeba období zmatku. Doufám jen, že si s ním poradím lépe než minule, kdy jsem si chybným přesunem pole částečně vymazal blok informací o mém nejbližších okolí. Takováto nehoda se nestává často, zato dlouho trvá, než z opětného pozorování sestavím celek... Jejeje, už to začíná!! Ve středních šířkách se to začíná pěkně motat... Pak se zmatek postupně přenesl k rovníku a tam se s ním vypořádám aspoň na krátký čas - za cenu přehození polů silového pole ... Takže ...

"... Takže tentokrát nám nic soused nevyslal." Zabručel monotónně partner partnerovi.

"Asi ho postihnul duševní záchvat dříve a ve větší míře, než dokázal odhadnout," zněla odpověď.

"Oba jste blbí," písklo jim do myšlení. "Je to náhodou můj největší kámoš. I když podivín." To se přihlásil o slovo jejich odloučený partner.

... Na hvězdárně u dalekohledu s návštěvníky:

"Podle předpovědi by měla být tato začínající perioda sluneční činnosti dosti výrazná. Ve středních šířkách se objevily poměrně velké skupiny skvrn. Má někdo na závěr prohlídky nějaký dotaz?"

"Je odtud vidět Proxima Centauri?"

"Není. Je vidět až z jižnějších zeměpisných šířek. Patří do systému tří hvězd. Alfa Centauri je blízkou dvojhvězdou a Proxima obíhá kolem nich v poměrně značné vzdálenosti."

0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000
 00 00 00 00 00 00 00 00
 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000
 00 00 00 00 00 00 00 00
 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000
 00 00 00 00 00 00 00 00
 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000 0000
 00 00 00 00 00 00 00 00

Jiří
 Karbusický
 SPK
 LIBEREC

00 00 0000 0000 0000 0000 00 00
 00 00 0000 0000 0000 0000 00 00
 00 00 0000 0000 0000 0000 00 00
 00 00 0000 0000 0000 0000 00 00
 00 00 0000 0000 0000 0000 00 00
 00 00 0000 0000 0000 0000 00 00
 0000 0000 00 0000 0000 0000 00 00
 0000 0000 00 0000 0000 0000 00 00

Svět si rozhodně takový
 konec nezasloužil. Tedy svět -
 pouze jen planeta s názvem Ze-
 mě - ale pro druh homo sapiens
 znamenala v té době všechno.

Stala se totiž tato věc:
 Z neznámých důvodů bylo během
 kratičké doby zavaleno jedno městečko v Čechách záhadnou po-
 lotekutou hmotou. Kdyby se pohroma nerozšířila, stála by svě-
 tovému tisku jen za několik řádků daleko od titulních stran.
 Ale opak byl pravdou. Hmota nebyvala neuvěřitelným tempem.

Samozřejmě se o ni hned začali zajímat vědci. Výsledky
 chemické analýzy se však překvapivě odlišovaly od všech před-
 pokladů a navíc měla hmota jednu neuvěřitelnou vlastnost -
 dala se bez jakýchkoliv úprav konzumovat. Vysvětlení záhady
 se tím odsunulo mimo lidské možnosti.

Jako první se vzdali iniciativy astronomové - kosmický
 původ zcela vyloučili. Vulkanologové odstoupili vzápětí po-
 nich - sopka podobných vlastností nemohla existovat. Postupně
 se vzdávali další odborníci.

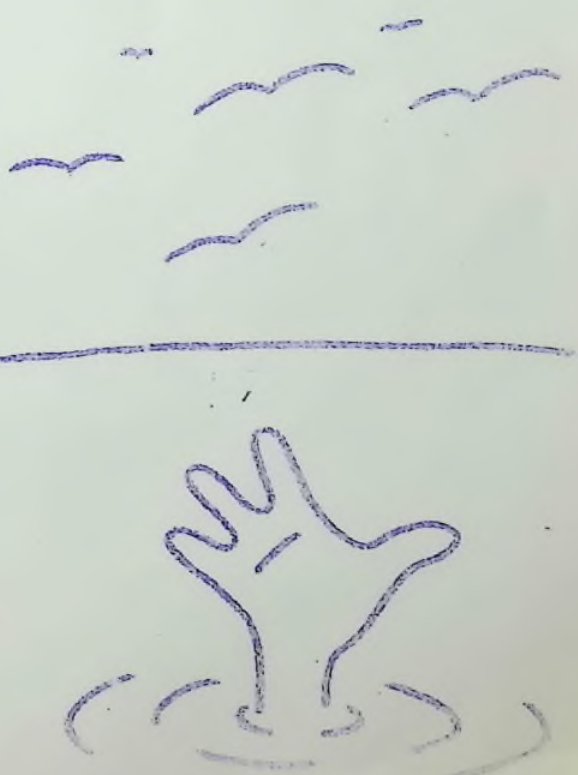
Jen ekonomové skákali samou radostí. Jim bylo úplně jed-
 no, jak ke všemu došlo. Pro ně představoval tento jev výhodný
 vývozní artikl. Evropa se stala "obilnicí" světa.

Velice brzy však zjistili, že ačkoliv z té hmoty už dě-
 lali dokonce i drobení pro raky poustevníky, všechno je málo.
 Pozemská biosféra prostě nebyla schopna podobné množství spo-
 řádat.

A tak byla zaplavována další a další města. Cesty se
 ucpávaly množstvím uprchlíků, kteří - po mimořádném zasedání
 OSN - měli volný vstup do okolních států.

V této době si svět uvědo-
 mil velikost nebezpečí a začal
 se zuřivě bránit. Nejprve pou-
 žil běžné prostředky, vzápětí
 po nich méně běžné, urychleně
 pak tajné a téměř souběžně s
 nimi supertajné. Nic nepomohlo.
 Všechny zbraně - A, H, N, B, F, L, M,
 P, S, V, Z - zklamaly. Zároveň se
 jejich přičiněním stalo území
 od polárního kruhu k Severní
 Africe a od Portugalska k Uralu
 neobývatelné. Povrch Země pokry-
 tý záhadnou hmotou byl jen o
 málo menší.

Lidstvo propadlo panice. V
 jednotlivých zemích museli do
 čela vlád nastoupit vojáci a
 nastolit klid. Záchrana přece
 byla možná! Klasické loďstvo
 sice ve hmotě vázlo, ale plava-
 lo! Prakticky všechen průmysl
 se proto vrhnul na výrobu umě-
 lých ostrovů. nebyla to však
 jediná možnost záchrany životů.
 Na povrchu pevné země a pod ním

se budovaly navzájem propojené úkryty s východy na vrcholcích horských štítů. Čím výš, tím líp. Nikdo nemohl vědět, kam se hmota vystoupí.

Dnes je už po všem. Téměř celý povrch Zeměkoule je pokryt nehybnou masou. Původní moře ji jen mírně rozředilo. Mimo umělé ostrovy a podzemní úkryty existuje život pouze v několika málo formách. Některé druhy však zaznamenaly obrovské přemnožení - například ptáci. Na všem, co plave, mají svá hnízda. Některí vědci usuzují, že budoucí pevniny budou tvořeny právě z jejich trusu. A nejen z jejich. Lidsstvo jim v této oblasti pomáhá ze všech sil.

Stále se doufalo, že se situace dříve nebo později sama vyřeší jakousi přirozenou rovnováhou mezi tvorbou jedlé látky a její spotřebou živými organismy. Podobný stav však nebyl východiskem. Bylo nutno nalézt účinný způsob, jak zamezit vytváření nové hmoty. A tak se podnikaly expedice k epicentru a zkoušelo se tam prakticky všechno. Některé experimenty byly doslova kuriozní a hraničily s čirým zoufalstvím. Jeden takový právě probíhá a my jsme jeho svědky. Nutno si ale položit otázku: Je skutečně tak naivní? Na první pohled snad ano. Ale pozorujme:

Miniaturní umělý ostrov křižuje nad epicentrem a vleče po dně podivného moře supervýkonný reproduktor. A nahoře, v malé kabině, sedí skupina Čechů střídající se u mikrofону. Opakují až do ochraptění stále tutéž větu:

"Hrnečku dost!"

Lze jim snad nepřát úspěch?

FRANTA MAŠEK
KZG PRAHA

Franta
Mašek
KZG
PRAHA

Za chvíli bude vrchol jeho, co to jen dalo úsilí. Připadal si jako Messner. Tu jeho "somatické ucho" zachytilo signály. Čím An to dokázal, čím An je nejlepší, znělo éterem. Tělem se mu rozlil pocit naprosté spokojenosti a dokonalosti. Jen kdyby ti tvůrčí pořád neútočili. Jako by je lákala jeho krev. Naštěstí si vzal, podobně jako tomu je u lidí, cepín ...

Nadechl se z plna hrdla a udělal symbolický poslední krok. Je slavný. Tenhle prvovýstup ještě nikdo nemá! Ani světoznámý Messner! Nad sebou spatřil krásně modré nebe. Chvilí to snad ještě vydrží?! Ale jenom chvíli, cítil totiž, jak to začíná nahoře pěkně foukat a taky jak mu zvolna osychá pokožka. Naposledy proto pohlédl na své odřené tělo a zahájil sestup. Jeho spokojené pískání svědčilo o maximální spokojenosti. Co víc byste taky chtěli od delfína - alpinisty?

Franta Mašek
KZG PRAHA

FRANTA MAŠEK
KZG PRAHA

Byla to dobře osvětlená nevelká místnost, připomínající celu. Ivan marně vzpomínal, jak se sem vůbec dostal. Moc místa zde ostnatě nebylo.

Mnohem hůř než nedostatek prostoru ho však draždilo ostré osvětlení, které se zhasínalo jen na pár hodin a dále taky to, že za tři dny nepoznal, kdo jej vlastně v místnosti, tvořené

díra. Černá díra je však schopna " vypařování " / teorie S. W. Hawkinga /. Po úplném vypaření / zdůrazňují úplném / deformace mizí. Zdánlivě se zde nedá nic nového objevit. Jenomže R. Rand namítá: "Není tomu tak vždy." Znovu se vrátíme k extrémně deformované rovině. Ona přetvořená část totiž přímo ponouká k tomu, aby se na ní udělal uzel. Těžko si sice představit, jak by podobná situace vypadala v reálném prostoru, ale věříme tomu, že by R. Rand do obhajoby této myšlenky bez dostatečné opory v matematickém aparátu nešel. Černá díra při nedostatečném přílivu hmoty nemizí. Vytváří se stabilní nehmotný gravitačně aktivní objekt, který lze od původní zhroucené hvězdy jen těžko odlišit.

Na závěr se jen s podivem ptám: Pročpak tato myšlenka musela čekat na svoji premiéru tak dlouho? Vždyť obrázek v Tušení souvislosti viděl prakticky každý z nás.

G. C.

Theodore R. Cogswell

Ostatní se tužili v Centrálním parku sbíráním

bedýnek, ale my jsme se zdejchli. My, to je Hank a já. Šli jsme na Sedmačvacátou rozbíjet okna, ale nebylo z toho nic, protože všechny už byly roztřískané. A tak jsme vlezli do baru Elita a šmejčili jsme v koutech po zapomenutých věcech. Hank nakonec našel pod hromadou stropní omítky a zbytků, který už nestály za spálení, takovou tu plastikovou nezalohovanou fľašku, která nevěděla ten správný kravál, když se s ní majzne o seď.

Ještě chvíli jsme hledali, ale pak jsem se mrk na ulici. Když jsem viděl, jak se stíny zkrátily, začal jsem mít nahnáno. Pálení začíná v poledne a moc času už nezbyvalo.

"Nejlepší bude, když se sašijem někam nahoru," povídám. "Slejt se ze sběru je jedna věc, ale jestli si Matka všimne, že tam

nejsem v hodině zapalování, pak je průšvih."

Hank se mi vysmál.

"Bude celá pať, než aby si něčeho všimla. Tohle je její den. Příležitost je příliš senzáční, než aby strácela čas stíláním chudáček, co dělají zadní voj klaky."

Moc mě to neuklidnilo. Víte, netrval jsem sice na tom, že bysme tam měli jít, i když Matka tvrdí, že to kalí charakter. Matky mluvěj v jednom kuse o Charakteru, o Vlasti, o Posvětnosti Americkéjch Žen a jiných podobných nesmyslech, ale zjišťuju, že při oslavách Svátku Matek skončí na hranici vždycky jen ti maličci. A já jsem maličký.

Velkej Harry hřeší s Matkou skoro každou noc voď té doby, co se narodil v Rodině, ale nikdy to nebylo zapsaný do Knihy. Zatímco Ota se dal nachytat, jak jsem to Hankovi předpovídal. Když přišla Hlídka, ani si neověřovali jeho nacionálie, šli si pro něj rovnou do pokoje. Hank a já jsme div nevypustili duši, protože v té chvíli nám bylo jasné, že jeden z nás tří je v tom až po uši. Voď toho rána jsem musel aspoň každých pět minut šahat na svůj špendlík pro štěstí. Pro případ, že by mi to přineslo štěstí.

"Poslouchej, Hanku, jestli tam nepuďem a Matka to zmerčí,

tak je s námi konec. Definitivně."

"No jo, ale představ si, že Ota natáhne brka ještě před zapálením. Už jen tím čekáním mu klidně může vynechat srdce ... a Matka má ráda čerstvé maso na nohou."

"Lepší jeden než dva," povídám a tahám ho za ruku, aby vstal. "Pojď, zdrhneš. Jestli nás Hlídka načapá tak daleko na jih, tak jsme ložený!"

Nemusel jsem moc naléhat. Hank se zabezpečí, jenom když si myslí, že nic neriskuje, ale jak jsem vyslovil slůvko "Hlídka", hned si řekl, že by to za to nestálo. Moc toho neměl a to, co měl, s tím by si moc nepočal, ale jak se říká - lepší něco než nic. A když vám pak dá Hlídka konečně pokoj, tak vám nezůstane lautr nic.

Po traverzách jsme se dostali až na Osmapadesátou. Dvakrát jsem sklouzl, ale dobře jsme se k sobě připoutali a Hank mě dvakrát vytáhl zase k sobě. Líst po pokroucených traverzách ve výši pátého patra není žádná havaj, ale zase se nemusíte obávat, že vás akvizitěři jinejch rodin sestřelej, aby vás šoupli do kastrolu. Munice je příliš vzácná, než aby se s ní plejtvalo palbou ze zálohy na takový zmetky a pak, když spadnete z takový vejšky, tak z vás nezbyde nic, co by stálo za to přinést domů.

Ze Osmapadesátou už není kde pokračovat po vejškách, tak jsme to museli vzít kanálama. Dlouho jsme se dohadovali, kdo že má jít první, pak jsme si střihli a já prohrál. Zancoval jsem zpěv přímrů, co jsem mohl nejsilněji, a Hank mi v refrénu basoval. Hank má pěkně zvučný hlas, ale zase riskuje, že natrefíte na skutečnou osamělou matku na výpravě a že bude, co se týče harmonie, hluchá jako poleno, zvláště jestli si řekla, že klofne pár zbloudilců k založení rodiny. Kdysi útočily jen na velký, takže malej blbeček, když se mu zazdalo a když byl při hlese, si mohl špacírovat až na Devadesátou, ale ani o kus dál. Jenže vod té doby, co bouchla Rada, je dobrý všechno, co ještě dechá - až na Pomocníky Matek, samozřejmě, který ostatně nikdy neměli velké význam.

Vylezli jsme na Sedmý, pořádně udejchaný z toho, jak jsme za zpěvu běželi pod dvěma posledními blokami, protože v příčný stoce na Dvaasedmdesátý byl nějaký bugr, vo kterej jsme se radši nezajímali. Ne nápadně jsme se vplížili do Centrálního parku. Byla malá pravděpodobnost, že si někdo všimne našeho pozdního příchodu, protože všichni by měli bejt zaměstnaný pohledem na Otu.

Jenže voni se na Otu nedívali. Dívali se na Matku. Ota byl zhroucený u kůlu na hranici v postoji, který dával tušit, že je něco víc než v mdlobách. Srdce mu, přesně jak se Hank obával, vynechalo. A Svátek Matky není svátek, když nemá živýho. Dokonce i Velkej Harry se tvářil nepokojeně a stoup si za některý z ostatních kluků, ale bylo mu to v podstatě k ničemu, protože i když se krčil, převyšoval všechny o dobřejch patnáct centáků. Někdo musí Otu nahradit, a to rychle. Bylo na devadesát pět procent jistý, že Matka chňapne po prvním, koho uvidí, i po takovým pořízku, jako je Velkej Harry.

Ale neudělala to.

Přistoupila k Otovi a plivla mu do obličeje, protože ji neměl dost rád, pak na nás zařvala, abysme si stoupli do rodimýho tvaru. Došlo ke strkanici, protože se každě snažil zděkovat se do poslední řady, ale rychle v tom udělala pořádek. Zašili jsme se s Hankem vzadu a doufali, že než dojde k

nám, že jí padne do váka někdo jiný. Ale dobře jsme věděli, že můžeme jenom douhat. Požíval jsem se na Hanka a Hank na mě, a i když jsme něco a vůbec, myslili jsme si jedno. Jenže přejít se s tím, že si ho vybere třeba místo mě, taky moc nepomáhalo. Musel jsem jednat... a co teď?

"Na tebe je víc stížností než na mě," ucedil jsem na Hanka. "Běžt sebou, беру ro- na."

"Matce by se to nelíbilo," zašeptal. "Kdybych jí pokazil svátek, neměla by mě už ráda."

Chápal jsem ho. Teď, když šlo všechno na levačku, jediný, co zbylo, bylo pokusit se udělat jí na její svátek radost. Ale můj názor nebyl taky k zahození... tedy - buď Hank nebo já.

"Jablíle přeběhneš park, budeš v bezpečí," začal jsem znovu. "Hlídky jsou zřídky tak daleko na východ, a když se ti podaří nepadnout do praxe samotářkám, jsi z to- ho venku." Viděl jsem, že se mu to zamlouvá, ale že mu Matka dělá ještě těžkou hlavu. Bylo teď u poslední řady a nevyhnu- talně se k nám blížila. Hank dostal tik a obličej mu pod špičou zesinal.

"Nemůžu," řekl. "Mám nohy jak z olova."

Kouk jsem na Matku. Zastavila se a dívala se na nás, řek- lych, přenýšlivě. A měl jsem pocit, že se dívá spíš na mě než na Hanka.

"Běž tě vymákle, bráško," povičám. "Jestli nezdráhneš hned, tak poštítej s pomalým plamenem. Ty hadýnky jsou ještě nasak- ly deštěm od večera."

Měli jsme stát v pozoru, ale nevědomky jsem vytáhl z kapsy špendlíček pro štěstí a třel jsem ho palcem, jako vždycky, když jsem nervozní. Je to pozlacený špendlík s ta- kovým divným listem. Je na něm něco napsané, ale až později jsem se dověděl, co to znamená.

"Je to na tebe, kámo," řekl jsem.

Právě v té chvíli se Matka rozhulákala:

"Ty! Ty, tam vsadit!"

Ukazovala prstem na mě, ale já se rychle otočil na Han- ka.

"Vpřed, pochodem vchod, bráško. Maminka tě chce," řekl jsem.

Komicky kníknul a napůl se chroutil, jako by dostal do břicha. Vykřik jsem a chytl ho pravačkou za ruku a zatočil s ním tak, že se ocitl tvář k lesu. Pak jsem mu levačkou za- píchl špendlík do zadku.

Přeběhl trávník, a dřív než si kdo mohl uvědomit, o co jde, zahulákal mezi stromy. Pak Matka zahula rozkazy a pustila se za ním tlupa bromotluků. Běžel jsem k Matce, vrhl se k zemi a zaběžel jsem: "Nezlob se na mě, Matko, snažil jsem se ho podržet!" Bebel jsem, dokud mi nedala chusit řemenu.

"Říkal, že nemáš právo," dodal jsem.

Podle očekávání to s ní otěsalo a donutilo ji to zabývat se spíš jím než mnou.

"Von že co?" ptala se, jako by měla vatu v uších. "Co že to řek?"

Řek jsem tím nejšťastlivějším hlasem:

"Říkal, že nemáš právo pálit své děti, když nedělaly nic klýho."

Znovu jsem se rosbřečel, ale Matka si toho nevšimla. Bes

do zbytečných, nic neříkajících extrémů.

OTÁZKA : Myslíte si, že za pár let vlna popularity sci-fi upadne a že po ní bude veľa?

ODPOVĚĎ: Možná, že bude existovat, ale nebude takhle propagovaná.

OTÁZKA : Jaké znáte autory sci-fi ?

ODPOVĚĎ: Já jich znám !

OTÁZKA : Jaké ?

ODPOVĚĎ: E. A. Poe, Neruda, Nesvadba. Ale co se týče Nerudy a Poa, jsou to spisovatelé, které jste si přivlastnili, protože se vám to hodilo do krámu.

OTÁZKA : Co si myslíte o čtenářích a fanoušcích tohoto žánru?

ODPOVĚĎ: Nic dobrého, ale je každého věc, čím se zabývá.

OTÁZKA : Myslíte, že SF je spojeno pouze s literaturou ?

ODPOVĚĎ: Ne, to určitě ne!

OTÁZKA : Jak to myslíte?

ODPOVĚĎ: Nemusí to být jenom v knížkách.

Instalatéra / 27 let, Liberec /
vypovídal Zdeněk Bukáček

TEMA: Zelené ráno

Uzavřeno Ivan Teller / Převzato z VTM 3/1965 /

Ne a ne a ne - nechtěli ho s sebou vést. Že prý má slabé plíce. Ve skutečnosti měl silnou tuberkulózu. Vše taky v životě něco zkusil. Hlavně od lidí.

Chtěl utéci před těmi lidmi, od nichž tolik zkusil.

Nakonec však ho a sebou vzali, i když nepočítal s tím, že by to přežil. Byl pro ně jen živou váhou.

Táhl s sebou objemný pytel. Nechtěli mu zavazadlo naložit. On, že bez něho nepojede.

Ale přeci jel, obtížen pytlíkem a utkvělou představou.

Na planetě, na níž přistáli, bylo dost sychravo a tak řídký vzduch a tak strašně málo kyslíku, jak mu varovně říkali.

Chodil velmi pomalu a po každém kroku dlouho odpočíval. Poklekával na zelenavý koberec lišejníků, hloubil do hnědavého písku jamky a do nich z onoho velikého pytle, který vlekl stále s sebou, vkládal vždy po jednom seménku. A pak v malé misce - větší už neunesl - ke každému seménku nosil vodu z kanálu. Kdykoliv se ohlédl, viděl ve své utkvělé představě místo pustiny s pouhými lišejníky zelené pásy smrkového lesa, vydechující oblaky životodárného kyslíku. A pomalu zmíral.

Zemřel tehdy, když už nemohl doklédnout z jednoho kraje rašícího lesa na druhý. Zemřel bez představ a s jistotou, že dal ostatním lidem vzduch na planetě, kterou jemu kdysi dávno chtěli odepřít.

Byl to první pohřeb na Marsu.

+++++

Chtěl bych čtenáře upozornit na kapitolu 'Zelené ráno' z 'Marťanské kroniky' / Ray Bradbury / a na to, že se tato kniha u nás již v roce 1963 /1/ dočkala druhého vydání. Při přečtení povídky Ivana Tellerova jsem se pozastavil nad jejich vzájemnou podobností. Snad je to skutečně jen dílo náhody.

G. C.

Astrobioložka Žofie Hrabavá přecházela neklidně po řídicí kabině kosmické lodi. S přibývajícímí minutami byla stále nervóznější a měla k tomu důvod.

Po nekonečně dlouhé a otravné cestě studeným vesmírem, tak to alespoň Hrabové připadalo, zaznamenaly

přístroje inteligentní život na blížícím se systému planet. To by také ještě nebyl důvod k mimořádnému stavu astrobioložky. Jakovychto planet potkala jejich výprava na své výzkumné cestě už několik, ale odevšad odtáhli s nepořízenou, neboť se žádnou rozumově nadanou hmotou nedokázali domluvit, natož ji pak pochopit.

Ono je však těžké chtít si například předávat zkušenosti s látkou připomínající usmažené vlašské oko z řádně odleželých vajec. Na tuto formu života přišla výprava po prvním roce letu a vzájemné dorozumívání skončilo naprostým nezdarem.

S nechtějí si Hrabavá připomněla, jak vyskočila z lodi přímo do této rozsolovité hmoty, na první pohled jí tak blízko a ve skutečnosti vzdálené jako nic jiného. Zabořila se až po břicho a ostatní členky výzkumné expedice nedopadly o nic lépe. I když detektory jednoznačně analyzovaly myslící formu života, nebyla s vlašskými oky, posetými všude kolem, žádná řeč. A tak se výprava pobrouzdala tímto intelektem a nastoupila další cestu.

To, že šlo o skutečně myslící život, potvrdila zlovůle této hmoty, která svými rozšlepanými zbytky pocákala celou loď a vytvořila jí tak závoj nesmírného zápachu. Z cákancí, které ulpěly na plášti rakety si neporadila ani její vysoká rychlost, ani meteority bubnující na plášť lodi během další cesty, a v blízkém okolí rakety je teď možno se pohybovat pouze ve skafandru.

V této chvíli byla však situace jiná. Přístroje signalizovaly inteligentní život a zároveň stejný způsob myšlení s civilizací zastoupenou na kosmické lodi.

"Jak asi vypadají," pomyslela si Hrabová a ještě více znervózněla. Na chodbě se ozvaly kroky přicházející posádky, kterou astrobioložka vzhledem k mimořádné situaci vyrušila v době odpočinku a sezení.

"Hrabová, podejte hlášení!" řekl příkře koordinátor Státní, který jevil zjevné známky nevyspalosti. Mohl si tento ton dovolit, neboť byl velitel a ve své biologické funkci nezastupitelný. Také své nejlepší chvíle s Hrabovou měl už dávno za sebou a od jisté chvíle dával najevo své sympatie spíše jiným členkám posádky.

"Stejný způsob myšlení s naším, veliteli, na třetí planetě tohoto planetárního systému." Hrabová Źukla zobákem do klávesnice a na monitoru naběhly konkrétní údaje. Kýváje hlavou, dotčena velitelským chováním, odešla stranou, kde se začala věnovat svému peří - na křídlech kropenatému.

Jelikož se jednalo o zvláštní případ, upustil Státný z bezpečnostních důvodů od přistání na planetě s hlavní lodí. Sám prozíravě zůstal na palubě a vypustil výzkumný modul s astrobioložkou Hrabavou, Pernou a pilotkou Kuřinovou. Měsíc

této planety skryl mateřskou kosmickou loď před případným pozorováním.

Expedice se vrátila před stínovanou dobou a se smíšenými pocity.

"Planeta je hustě osídlena živými tvory rozmanitých druhů," ujala se slova Hrabová před nastoupenou posádkou, která neklidně plácala křídly. Po návratu astrobioložce trochu stouplо sebevědomí a dařilo se jí potlačovat svou roztěkanost a nervozitu. "Po pečlivém uvážení všech okolností jsme přistáli v mírném klimatickém pásmu, stranou od největších sídlišť. Naše citlivé detektory nás informovaly o blízkosti hleďaných tvorů. Pozorováním jsme zjistili, že tito myslící tvorové," pilotka Kuřinová mezi tím spustila obrazový záznam, "žijí většinou v párech a z našich výzkumů vyplývá, že jejich hlavní činností je sledování záznamových obrazových záznamů a neustálé spory, které spolu vyřizují na frekvenci 16 až 20 kHz. Málem bych zapomněla," zapýřila se astrobioložka, "také vychovávají mláďata."

"Snažili jsme se navázat styk s tvory pro nás zpřízněnými," přerušila Hrabová druhou astrobioložku Pernou, která obtíhala také něco říci, a rychle pokračovala: "Naš průzkum ukázal, že tito tvorové žijící v symbioze se diametrálně liší svým způsobem uvažování. Proto jsme se zaměřili hlavně na ty tvory, kteří uvažují obdobně jako my. Kupodivu to byla vždy stejná polovička z páru a s ní jsme se tedy snažili navázat styk."

"Naše setkání s nimi probíhalo celkem hladce. Největším překvapením pro nás však bylo, že jsme u nich svým vzezřením nevyvolali žádnou pozornost. Teprve prokázání naší totožnosti vyvolalo u těchto tvorů chaos a zmatené jednání, které však posléze nahradilo vzájemné porozumění. Jejich obdobný způsob myšlení, chování i ideály byly slibným příslibem pro rozšíření styků na vyšší úrovni, čemuž nebránil ani náš na první pohled odlišný vzhled."

Hrabová se odmlčela, ne však na dlouho, aby nedala příležitost Perné. "U jednoho obydlí jsme však našli nám tělesně-příbuzné tvory. Jejich podobnost s námi nám vyrazila dech, ale našli jsme tak vysvětlení snadného kontaktu s myslícími bytostmi této planety. Bohužel, rozumově jsou tito naši příbuzní velice zaostalí, i když se nedají popřít zárodky našeho intelektu. Je s nimi však krutě zacházeno, jsou zabíjeni a pojídáni, a to i tvory s námi myšlenkově zpřízněnými."

"Vzhledem k obezitě kolegyně Perné," ta se už mezitím vzdala naděje, že by také něco řekla a začala se prohlížet v lesklé ploše stěny palubního počítače, "jsem z bezpečnostních důvodů přerušila výzkum," pokračovala strobioložka Hrabová. "Urychleně jsme se vrátili i přes značné protesty pilotky Kuřinové, která začala jevit nevšední zájem o naše neinteligentní příbuzné. S jejich představitelem navázala kontakt zcela mimo rámec našeho programu," vzrušená pilotka schovala hlavu pod křídlo, "místo aby aktivně přispívala ke kontaktu s myslícími tvory."

Kosmická loď opustila odvrácenou stranu Měsíce a zmizela v nekonečném vesmíru. Lidstvo tak propáslo příležitost navázat trvalý a plodný kontakt s jinou civilizací.

Cizinci sice odlétli, ale na Zemi zůstalo mnoho lidí, kteří svým chováním a myšlením dokazují, že život ve vesmíru zřejmě není tak vzdálen, jak by se zdálo. Kde však tyto lidi hledat? Není to tak těžké. Stačí se rozhlédnout a poznáte je snadno. Zvláště v zimě.

Nosí totiž - pletené čepice s anténou.

MARK ŠÍP, 17 LET, LIBEREC

Odmlčely se i ostatní družice, které patřily k Harrisovu vojenskému seskupení. Harris zůstal odkázán jen na informace, které mu sdělil radar lodi. A to bylo žalostně málo oproti tomu, co by potřeboval, aby mohl úspěšně čelit útoku nepřítele. Ted jen čekal, až bude zničen.

Ostrý tón zazněl z reproduktoru v okamžiku výstřelu. Zároveň červený bod z obrazovky zmizel. Pilot z toho neměl žádnou radost. Uvědomil si, že za chvíli se třeba někdo jiný bude takto dívat na svoji obrazovku a na ní zmizí bílý křížek - Harrisův raketoplán.

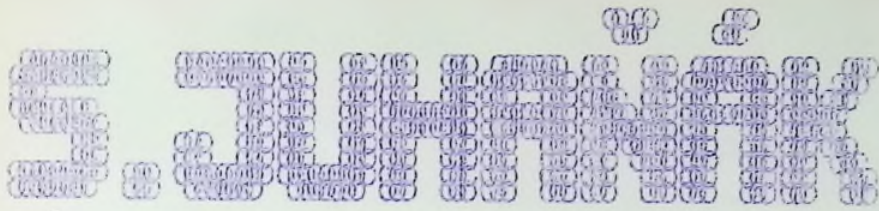
Harris opět netečně vyhlédl ven průzory lodi a ztrnul hrůzou. Několik desítek metrů od něj v prostoru visel raketoplán! Červený jako krev! A radar mlčel!

- To je konec! -blesklo mu hlavou a vrátil se k ručnímu ovládání zbraní. Vtom si uvědomil, že nepřítel nezastihl, ačkoliv už dávno mohl z Harrisova raketoplánu udělat popel. Překvapeně pustil rukujeť.

Oba raketoplány teď pluly několik metrů od sebe. Za okny pilotní kabiny červeného spatřil Harris oči pilota dívající se na něj, a vedle velký list papíru s nápisem "MIR!"

Než si Harris dobře uvědomil, co toto slovo pro něj znamená, byl osliněn obrovskou žhavou koulí, která vezadu udeřila do červeného raketoplánu. Ten se okamžitě rozpadl a spolu s ním i příd bílého. V tom okamžiku už Harris nesexistoval. Od místa výbuchu se zvolna vzdaloval raketoplán.

Byl celý černý.

SVK KROMĚŘÍŽ

STŮJ !

Stůj! Člověče, slyšíš? Stůj !!!

-Co chceš ? Chceš mne zabít
prokletý robote, jako ty ostatní ?

Stůj! Zastav se a nespěchej!
Nepřechej pryč!

-Zabíjíš mne, robote

To ne já. To tvá masovost
Tvoje programování života - sobě
i druhým ...

-Co chceš, robote? Chceš mne zabít, jako
tolik jiných ?

Ne, nechci. Řekni mi, člověče, jak jsi
dokázal žít tolik tisíciletí ?
Člověče, jak jsi dokázal tvořit ,
milovat, toužit ...

-Nevím, robote, nevím

Člověče, proč nejsem jako ty ?

-Nevím, opravdu nevím. Nezdržuj !
Nechceš-li mne opravdu zabít, nezdržuj!

Člověče, neutíkej. Počkej! Já chci
také milovat.

Já chci také tvořit. Jak jsi to dělal? Řekni,
proboha tě prosím, řekni mi to ...

-Nevím! Táhni pryč. Raději mne zabíj, ale
nech mne na pokoji !

Prosím tě, na kolenou, prosím ...

-Neumíš prosit, jsi jenom automat.
Neznáš city.

Prosím, člověče... prosím tě ...

KOUPIL JSEM SI PSA

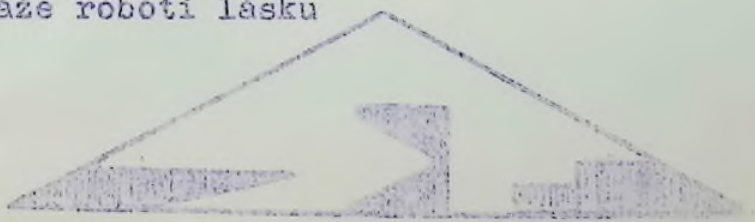
Koupil jsem si psa
je elektronický
Má červený očička
mňouká jako kočička
a bude se mnou navždycky

Koupil jsem si psa
Půjdem na procházku
A eč je celý kovový
a nikdy mi nic nepoví
třeba mi ukáže robotí lásku

ČLOVĚK

Můj dialog s počítačem
se změnil v jeho monolog
Pak jsem zmizel
a zůstal jen prach ...

Zatímco nezníčitelný plastik
navěky zahrívají
zbytky mé touhy
poznávat ...

SOUD V MOZKU

Porotce neuron
osvědčí kladivko signálů
a řady pozitronů
zvědavě naslouchají

Óder
Tep
Bolest

Tiché vření v zástupu
obhájců mezimozku

Hlavní myšlenka tu ještě
není

Ale pračlověk
Robot
už existuje

MÚSY

Přilétly mýsy
Začal jsem malovat
a nemaloval jsem obraz
Nejkrásnější na světě

Tak to říkají

Ty mýsy byly podivné
Měly oči-kontrolky
a novopřily
monotónním hlasem
Jejich těla byla kovová
a duše - z plastiku
a drátů
Jejich polibky
byly elektrické rány
které dodávaly sílu

Jsem nejlepší malíř
Jsem nejlepší robot
Miluji svět
a umění

BÁSNÍK VE MĚSTĚ

Město z panelů
a sklolaminátů
Bez barelů
Špína plastiků
a betonových plátů
Země-úl
bez oken
jediný dům
pro miliardy těl ...

Kdy a proč a kam a jak?
Víš počítač
-tvůj pán a duch a svědomí
Jsi schopen žít ?

Kobka z betonu
barvy bez tónu
sedíš v plastiku
mlčíš? Básníku ???

PLANETA PŘELUDŮ II

Pralesy vztahujících se rukou
velkoměsta
Tápající a hledající
poznání

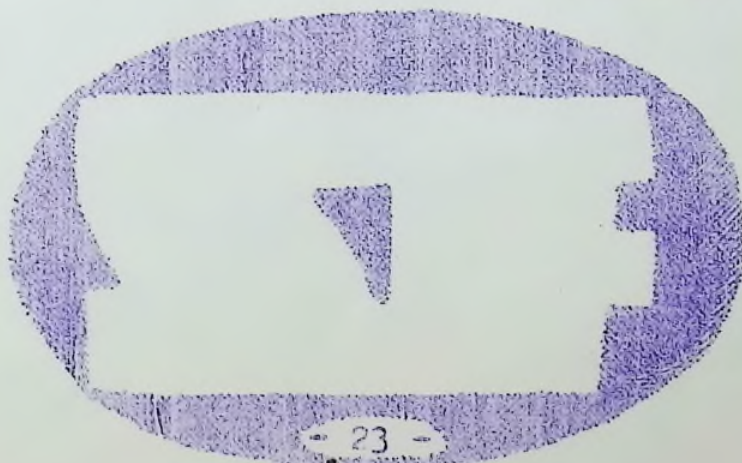
Má vesmírná loď
ne, lodička
vlastně jen člun
přistává

Ruce planety přeludů mne vstřebaly
Do morku kostí
Hledající v kovové výstroji
mé lidství

UKOLÉBAVKA

Hraj si můj synku
Tvůj táta je s tebou
a máma tiše
pouští monitor

Hájej můj synku
zapomeň na vzpouru
robot vždy poslouchá
Tak zákon zní ...

JINÁ KAMERA

INTERVU

STUDIO: Stane se tak jednou za deset let, že se z řad vědců vynoří takový popularizátor, kterého by si veřejnost oblíbila. Vy jste jistě chodil do nějaké Lidové školy umění ?

J. GRYGAR : Tak pro astronomy zatím žádné Lidové školy umění nejsou, ale já jsem se vynořoval - abych tak řekl, když použiju vaší terminologie v televizi - celkem více než dvacet roků, protože mé první televizní pořady byly ještě živé. Takže ono to trvá nějakou dobu, než se to člověk zřejmě naučí.

S : Co na tom bylo nejtěžší ?

G : Já myslím, že nejtěžší je to, že ve studiu chybí většinou kontakt s divákem - který člověk má při přednášce - a zároveň to byla ta jediná jistota, která mi zbývala, že jsem si vzpomínal, jak to vypadá na přednáškách a podle toho jsem se snažil reagovat i v televizním studiu.

S : Víte, vy jste nám v těch pořadech bratislavských kolegů vykládal o vědě z pozice vědy. Já teď začnu trochu jinak. Zdá se, že ještě před vědci tu byli spisovatelé vědeckofantastických románů, kteří dávali vědcům popudy. Byl to Verne, Clarke, který předpověděl komunikační družici. Myslíte si, že i v těch současných vědeckofantastických románech jsou takové popudy pro současné vědce ?

G : Já teď asi většinu televizních diváků zklamu, ale nemyslím si to. Nemyslím si to z toho důvodu, že i v tomto směru došlo k velké proměně té situace vzájemného vztahu vědeckofantastické literatury a skutečné vědy. Jestliže třeba ještě v minulém století nebo v první polovině tohoto století to možné možná bylo, v některých případech, ale spíše výjimečných, tak dnes to zrychlení vědeckého pokroku je takové, že je to naopak. Věda, která může být inspirací spisovatelů vědeckofantastických povídek nebo románů. Prostě tu příroda staví před nás tak nádherné problémy, a my je dnes pomocí nejrozumnějších úskoků dokážeme řešit tak rychle, že právě tam je ta největší inspirace.

S : My jsme ale romantici, já se tedy zeptám na takové ty přetrvávající romantické sny. Myslíte si, že - nebo domnívají se vědci - že budeme moci cestovat proti proudu času? Domnívají se vědci také, že se někdy setkáme s mimozemskou civilizací ?

G : Já jsem velice rád, že tu otázku kladete tímto způsobem, protože ... 'domnívají se vědci' ..., že já často vlastně vyprávím myšlenky jiných badatelů a musím z toho vždycky udělat nějaké takové shrnutí, které řekneme reprezentuje mínění většiny. Ovšem ve vědě se mnohokrát stalo, že ta většina neměla pravdu a že těch několik osamělých jedinců nakonec pravdu mělo. V tom je jakési riziko, ale myslím si, že dnes ta

situace vypadá - když vezmeme tu většinu vědců - tak asi v tomto smyslu, že pokud jde o nějaké cestování, nebo vůbec nějaké putování proti běhu času, tak že to nepůjde. Já vím, že je to velice riskantní tvrdit, že něco nepůjde, dokonce na televizní obrazovce, protože je známo, že mnohokrát - a to právě říká Arthur Clarke -, že když se takový postarší vědec o něčem domnívá, že něco je pravda, tak obvykle se nakonec mylí. Ale myslím si, že to opravdu nepůjde, jestliže vůbec máme věřit základním principům fyzikálního poznání, které bylo v tomto století odvozeno a rozvinuto.

S : A mimozemská civilizace ?

G : Pokud jde o ty civilizace, tam už je to asi takové, že v pondělí, ve středu a v pátek bych vám nejraději odpověděl, že ano, a v úterý, ve čtvrtek a v sobotu, že to asi nepůjde, a v neděli prostě raději nebudu odpovídat vůbec, protože ty názory na existenci a počet civilizací a možnosti komunikace s nimi se tak rychle v posledních dvaceti letech měnily, už tedy za té mé televizní éry, že vlastně není nějaký ustálený názor a v podstatě jsou badatelé, kteří tvrdí, že jsme ve vesmíru úplně sami, a jsou badatelé, kteří tvrdí, že jenom v naší Mléčné dráze jsou miliony civilizací, cili to je obrovský nepoměr odhadů, a z toho je vidět, že v této otázce zatím tápeme a vědecky na ní odpovědět neumíme.

S : Vy jste tady hrdě prohlásil, že vědci základního výzkumu předběhli spisovatele vědeckofantastických románů. Tedy jaký objev, základní principiální objev, kvasí v tichu pracoven?

G : Víte, já bych na to nejraději odpověděl citátem, já hrozně rád používám citátů, a tohle je citát akademika Ambartsumena, který mne velmi zaujal a který se mi velmi líbí: "Ty objevy, které můžeme očekávat, asi nejsou ty největší." Ty největší objevy jsou ty, kde prostě nemáme nejmenší tušení o tom, že přijdou. Ale přesto, co teda tušíme: tak tušíme, že takový nejbližší objev, který by mohl velice podstatně pomoci astronomii, ale také fyzice, je objev existence gravitačních vln, tedy gravitačního záření z vesmíru. Protože základní teorie, kterou máme, to znamená teorie relativity, předpokládá, že tyto vlny existovat musí, a my bychom je rádi experimentálně našli. A to je zapeklíty obíšek, na kterém se podílejí pracovníci z mnoha disciplín, hlavně teda fyzikové a astronomové, v řadě laboratoří na světě, možná že k tomu také jednou přispějeme i my v Československu, ale kdyby se tohle podařilo, tak toho bych se chtěl prostě dožít.

S : A já vám řeknu jen jednu malickou věc: toto předpověděl již dávno americký spisovatel science-fiction Ray Bradbury, když hovořil o tom, že si jednoho nedělního odpoledne připne taková antigravitační letadélka a budeme si létat v povětří... Já vám děkuju za návštěvu ...

G : Pardon, že vám skáču do řeči, já bych chtěl pro pořádek přeci jenom připomenout, že v době, kdy váš Ray Bradbury psal o těch antigravitačních křídélkách, tak můj Albert Einstein už dávno měl svou Nobelovu cenu za fyziku v almaře a pěkně zaprášenou.

+++++

+ / foneticky

Podle pořadu 'Vysílá studio Jizerka' / 7. 1. 1984 /
zpracoval G. C. .

BLAZNO

HORACE B. FYFE

Oba muži se obořili do silného stromu s urputností, v níž se již odrážela únava. Staré sekery se střídavě zakusovaly do dřeva, slunce pražilo a mužům stékaly po těle kapky potu.

Opodál, na šterkové krajnici stál Blackie, popotškoval se za bradku a díval se, jak se bílý zásek prohlubuje. Pak obrátil svůj hranatý a osmahlý obličej k prostřanství z rozpuhaného a záplatovaného betonu, kde mlídal Vito Poisaditý. Jejich pohledy se setkaly a Blackie mu pokynul.

"To stačí, Sidě a Miku. Poradíme se."

Rytmičné údery seker ustaly. Mike řetený Rudoch si předloktím přejel přes naplň olomený švihácký vous. Sidě beze slova odešel vystřídat Vita.

"Už to bude," holedbal se Mike a pyšně zašilhal na zásek. "Myslíš, že je to přiláká?"

"Jasně," odpověděl Blackie, plivl si do dlaní a zvedl jeden z chatrných nástrojů. "Vod toho tady jsou."

"Stejně je to zvláštní," řekl Mike, "že některý to vydrže a jiný se rozfláká. Musej tady být už od mejch klukovskejch let... určitě sloužili už před poslední válkou!"

"Vždyť toho kór moc na práci nemaj. Leda v zimě, když odklíšej sněh, jinač sem tam položej záplatu a šmytec."

Mike zamračeně pozoroval zničenou silnici. Ustoupil před horkem, které odrážela.

"Vrtá mi hlavou, jak můjou vědět, že na tom a tom místě je prasklina."

"Já si myslím, že jsou stroje, který říděj zase jiný stroje," vzdychl si Blackie. "Nevím. Tenkrát jsem byl ještě moc mladej. Tak co, Vito? Jde se na věc?"

Druhá směna se dala do rachoty. Mike ustoupil z dosahu odlétajících odštěpků a usedl do hebké trávy, nastupující do dalšího útoku proti krajnici. Vzduchem zakroužila tříška a dopadla mu k nohám. Zvedl ji a přičichl k ní. Voněla tak nějak opravdově, zvláštně.

Když se strom konečně položil přes silnici, Blackie je odvedl na místo léčky, které vybral už dopoledne. Bylo o padesát metrů výše po silnici směrem k troskám města, ale trochu stranou: skupinka stromů jim poskytovala stín a úkryt zároveň.

"Měli jsme si vzít něco k jídlu," řekl Vito.

"Netušil jsem, že to bude tak dlouho trvat," řekl Blackie. "Ženský nám určitě už něco připravily."

"Dobře udělaly," řekl Mike.

Pohlédl na tenkou větévku. Chvilí vyčkal, pak popadl lovecký nůž opotřebovaný léty broušení a uřízl rovný kus větve. Začal ho ořezávat.

"Blbče!" protestoval Sid. "Chceš, aby si všimli pahýlu na stromě?"

"Co tě nemá! Na to nemaj mozek!"

"Prdlajz! Je to vidět jako dřív značka na rohu ulice. Myslíš, že si toho všimnou, Blackie?"

"Nevím. Možná." Blackie se opatrně zvedl a podíval se přes ostružiní. "Vylezu na strom a kouknu, jestli někdo nejeďe."

Povytláhl si kalhoty a hledal vhodné místo k lezení. Děřiny

měl kvalitní, i když opotřebený a záplatovaný, a nechtěl si je natrhnout. Bylo stále obtížnější opatřit si ve starých troskách jakýchkoli zachovalé ošacení.

Vybíral si jednu nižší větev a odrazil se. Vzepřel se, vymrštil se nohama a svižně zmizel v listoví. Ostatní čekali dole. Síd občas pohlédl nahoru. Vito pokopával do jedné z kyjů, který si přitesali ze starého břevna. Druhý kyj měl schovaný pod bundou, ale čouvalo z něho dost, aby se dalo poznat, že byly udělaný z jednoho kusu dřeva, které bylo na jedné straně natřené nažito, a na druhé straně, k níž byla dřívě přitlučena prkna, mělo pruhy a díry. U seker leželo avinuté lano.

Blackie stál vysoko v koruně a pozoroval betonovou stuhu.

Odtud, uvažoval, by jeden skoro řekl, že se město nerozpadá a že ještě žije.

Okna vzdálených domů, to byly jen černé díry leze skel, ale slunce dodávalo zdívu zdání bělosti a čistoty. Dřevě střešky byly pro Blackieho stejně normální jako cary na většině lidí, které znal. Dále směrem do centra byl ještě důkaz zmlsle moci lidstva... nesmírná hromada rozbitých kamenů a roztaveného kovu. Zona zarůstala podivnými travinami a mechy. Uplynou však ještě věky, než zakryjí tu spoušť.

Kopečky roztroušené podél silnice byly méně nápadné, zjevně byly halabala odstrčeny za šterkové krajnice... Rozpadající se kusy, které podle legendy měly být stroji, v nichž se jezděvalo kdysi po silnici.

V zatáčce se cosi zalesklo. Blackie přimhouřil oči, aby lépe viděl.

Sčplhal tak mrštně, že trojice dole ani nezaslechla šelestění listů. Seskočil mezi ně jako kočka.

"Oš jdou!"

Nakažen tichým spřechem svých druhů, si rychle navlékl špinavou bundu. Vito se jednou rukou držel na chlupatých předlo a druhou potěškával kyj, který se v jeho ohromné ruce zdál lehký jako párátko.

Potichu sledovali Sida, který pozoroval skulinkou v mlázi. Blackie stál za ním. Udělal pohyb, jako by ho chtěl odstrčit, ale v tom okamžiku Síd pustil seker a dřepl si.

Ostatní zalehli do podrostu nebo za stromy a pozorovali silnici.

Náhle z dálky zaslechli volání sojky a zároveň v listoví nad nimi slabě zavanul vítr. Pak zaslechli další zvuk, bzučivý a řinčivý.

Bez ohledu na výmoly a záplaty jela po silnici neměnnou rychlostí kolona tří vozů. Kolébaly se jeden za druhým a objevily správkou položenou na dřívější nedokončenou správkou, až konečně zastavily u poraženého stromu. Dva vozy byly buldozery a jeden byl kamion s nářadím.

Zanedlouho se objevila skupina dělníků: zástup osmi robotů. Když došli k překážce, rozvinuli se a zkoumali ji po celé délce. Připomínali gigantické mravence.

"Co to dělají?" zašeptal Mike, přestože stroje byly od nich dobrých padesát metrů.

"Zkoumají práci pro tu věc, co je sem posílala," odpověděl Blackie rovněž šeptem. "Vidiš ty světýlka, co mají nahoře na hlavách? Jednou mi někdo říkal, že díky jim fungují."

Někteří roboti si vzali z kamionu pily a pustili se do kmene. Jiní se vybavili lany a háky, aby mohli překážku upevnit k buldozerům.

"Jen se na ně podívejte," povzdechli si závistivě Síd. "Ně-

to trvalo celý hodiny a voni už mají půlku za sebou!"

Dívali se, jak roboti rozřezávají strom přehrazující silnici, a nepřekračují přitom ani o kousek krajnicí, a jak potom pomáhají buldozerm stahovat jednotlivé kusy stranou. Na druhé straně byl pod krajnicí skoro dvoumterový příkop. Kmen byl odtažen k příkopu a svržen do něj s prakotem větvi a sprškou štěrku.

"Štěstí že jsme na svahu," zabručel Mike. "To by chlapa přerazilo, až by mu lezly střeva."

"Dejte na mě," řekl Blackie, "a vzdycky budete ve správnou dobu na správném místě."

Mike se podíval na Vita a povysunul obočí. Vita vystřel spodní ret a poslušně přikývl. Sid se usmál. Nikdo ale na vychloubání nic neřekl.

"Už se řaděj," upozornil je Blackie. "Jste připraveni, chlapi? Kde je lano?"

Někdo mu ho podal. S očima upřenými na silnici nahmatal konce lana a jeden podal Mikovi. Ostatní popadli kyje.

"A teď bacha!" poručil jim Blackie. "Já s Mikem srazíme toho posledního. Vy dva vyrazíte a majznete ho přes hlavu. A pořádně!"

"Dokud tam budem, tak nezdřehejte!" řekl velký Sid. "Pro následovat vás nebudou, ale dovedou se bránit. Nemám chuť, abych zase vodletěl dvacet kroků!"

Podívali se na bílou jizvu, která se mu od pravého ucha klikatila až pod límec bundy. Pak se obrátili k silnici.

"Dobrý!" zašeptal Blackie. "Pojízdněj materiál vodjíždí první."

Kamión a buldozery zamířily k městu a v určité vzdálenosti za nimi kráčeli roboti. Blížili se k místu léčky... začínali je přecházet.

Blackie si dřepł a dotýkal se země jen konečky prstů.

Když těžce procházel poslední robot, Blackie vyrazil z křoví, spojen s Mikem dvaceti stopami lana, které drželi každý za jeden konec. Rozběhli se za automa-

tem. Blackie pravou rukou rozhoupal lano. Na druhé zhoupnutí přeletělo robotovi přes hlavu. Viděl, jak se Mike zapírá nohama.

Robot zavrával. Nemotorně se natočil doleva a hmatal po překážce. Mike a Blackie znovu zatáhli. Stroj se otočil k nim a snažil se udržet rovnováhu. Jeho druzi pochoďovali dál.

"Přehodíme se!" vyštěkl Blackie.

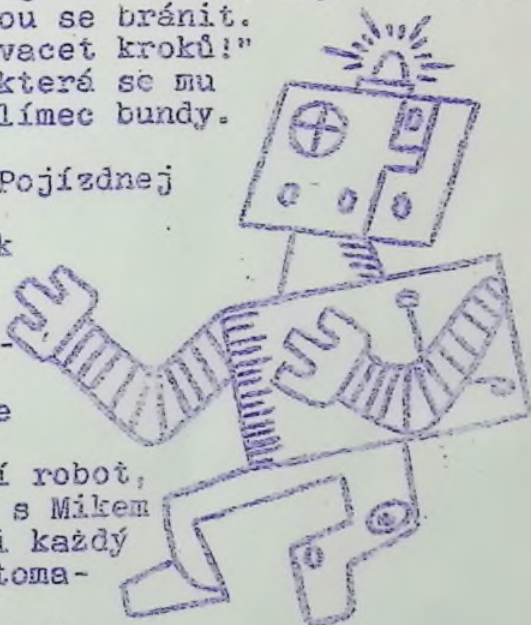
Mike mu pohotově hodil konec lana a v letu chytil konec Blackieho. Obíhali robota, aby ho spoutali. Blackie běžel až k okraji příkopu. Omotal si kus provazu kolem předloktí a seběhl dolů.

Za ním se sypal štěrk, jak se Mike oběma patami zapřel na krajnici. Pak uslyšel tlumený úder dopadu stroje.

Blackie vylezl po náspu. Vita a Sid bušili kyji do neohrabaně se zmítajícího robota. Mike tančil kolem s vyceněnými zuby a dělal, jako že chce oběma nohama na robota skočit. Ale vzhledem k nebezpečí vířících kyjí radši svíral hrsti štěrku a házel je po robotovi.

Blackie se rozběhl pro sekeru. A právě v tom okamžiku Sid konečně přesně zasáhl robotovu hlavu.

Zajiskřila a sklo se rozbilo. Stroj se přestal hýbat.

"To je ono!" zasupěl Blackie. "To je ono! Stačí!" -

Odstoupili. Zarputilé úšklebky zmizely. Křiž štěrku proklouzl Mikovi mezi prsty a hluchně dopadla na beton. Muži se pomalu narovnali spíše hromadu beztvářého kovu než podivně zvíře v agonii.

"Seberem fídlátka a mizíme," řekl Blackie. "Mohlo by je napadnout poslat stroje, aby ho hledaly."

Víte popadl robota za hlavu a stáhl ho ze silnice, pak ho připontali ke dvěma trámům.

Asi za dvě hodiny vešli s břemenem mezi trosky, obešli roh ulice a zastavili se před poměrně zachovalou budovou. Před nimi běžel bloudek špinavých a polonahých dětí vykřikujících novina.

Další dva muži a hrstka žen je s výkřiky obstoupili.

"Musíme se do něj pustit," řekl Blackie a podíval se na oblohu. "Už bude tma."

Muži, kteří měli stráž, zaběhli do vchodu z leštěné žuly a vrátili se zakrátko s nástroji: s kladivem, pákami a sekery. Za nimi se tlačily ženy s nádobami a starými hrnci. Čtyři muži, znavení nesením robota, odstoupili.

"Kde máme začít, Blackie?" zeptal se jeden z mužů, zatímco čekal, až ženy uvolní lano a trámy.

"Zkuste všechny klouby. Pak ho prorazíte uprostřed a dostanete se na hlavní nádrž."

Díval se, jak kov podléhá úderům. Robot byl postupně zabavovář končetin a z ran vytékala tekutina, promazávající složitý mechanismus. Ženy ji chytaly do kanystru.

"Přines šálek, Judy," řekl Blackie své ženě, stíhlé plavovlasé dívce. "Jsem zvědavý, jestli je to ta samá kvalita co posledně."

Když procházeli halou posetou odpadky, zapálil ohnivou hůlku. Judy ho následovala do temné chodby. Rozhrnul kůže nahrazující dveře. Pak přistoupil ke stolu a zakopl. Okno síce ještě nebylo utěsněno proti nočnímu chladu, ale vedlo na dvůr obehnaný vysokými zdmi. Pro oči zvyklé na prosluněnou ulici, byla tato místnost tmavá. Judy nalila olej do po-domácku zhotovené lampy. Počkala, až bezpečný knot dostatečně nasákne, a pak ji podala Blackiemu, který hůlkou zapálil knot.

"Hoří bezvadně, Blackie," řekla dívka a přikrčila nos nad první štiplavostí olejového kouře. "Prima. To je klika, že hned první den je takovej úlovek."

"Řekni zbývajícím deseti paničkám, ať šetřej," upozornil ji. "Až ho úplně vyprázdníme, mělo by toho být na měsíc nebo i na dýl."

Sfoukl plamen hůlky a zamyšleně upustil ohořelé dřevo na podlahu.

"Nejsem žádný koumes," řekl. "Jinak bych přišel na to, jak nějakýho donutit, aby obdělával zahradu. Možná že jednou... Ale tenhle druh odmítá dělat cokoliv jiného než opravovat tu jejich silnici. K čemu ta je dobrá?"

Žena opatrně postrčila lampu doprostřed stolu.

"Každopádně to bude lepší než loňskou zimu," řekla. "Teď už budeme mít světlo."

+++++
Let There Be Light /1952/
Que la lumiere soit
in: Histoire de fins du monde, Le Livre de Poche, Paris 1974
Přeložil J. Blavička

JIRÍ KARBUSICKÝ, SPK LIBEREC

Les. Tma. Obloba posetá tisíci světelných bodů. Úzká pěšina utopená v temnotě. Zvuk dřevných, pomalých kroků. Těsně vedle ustrašené cupátání. Vzdálené zářící oči nočních zvířat. Studené. Nemravné. Radí.

- Neboj se, mrňousku, nic ti neudělají. Vždyť jsem tu já ...

Chladná ručka v otcově dlani. Ostrá tráva vlhká noční rosou. Noby obuté do vysokých bot. Země tvrdá jak kámen.

- Měli jsme vzít Mínu, chránil by nás.

- Je ještě malý. Umácel by se a nachladil. Už jednou měl nanáse.

- Nesl bych ho. Umí vrčet. Nikdo by si na nás netrouf-

- V noci musí spát.

Vyšlapaná cestička odbočuje vlevo. Vepředu se zvedá prudký svah. Vrchol - temný zub na obloze. Muž míří k němu.

- Tam ne!

Slídivý pohyb světýlek.

- Máš z nich strach? Jsou zbabělí! Pojď!

Křečovitě svíraná ruka vázne za zády. Krok. Těžká noha prudce dopadá na drobnou suť. Chřestivý ostrý zvuk. Hrůzné oči mizí.

- Vidíš? Pojď! Nahoře ti něco ukážu. Něco, co jsi ještě nikdy neviděl ...

Ostré větve neviditelného keře netekane přehrazují cestu. Lehce se lámou. Suché, mrtvé.

- Neškrábl ses? Obejdeme ho... Musíme stejně trochu stranou, mimo převis... Dlouho jsem už tady nebyl.

- A co mi chceš ukázat?

- Až nahoře. Teď dávej pozor, ať neupadneš a nepotlučeš se. Máma by nás pak vyhubovala.

- Měli jsme ji vzít s sebou.

- A překvapení? Na to jsi zapomněl? Co ji v zimě zahře-

- Ona neví, že jsme šli pryč?

- Neví.

- Dala mi do kapsy jídlo.

- ... To jsem byl já. Kdybys měl po cestě hlad.

Malé kamínky se kutálejí ze svahu. Rachotí a strhávají další. Stoupání nemá konce.

- Už mne bolí nohy. Sednu si.

- Co jseš to za chlapa? Koukej něco vydržet... Když tě tak viděly sousedovy holky, že jim to ráno řeknu? Budou se ti smát.

- Vždyť jdu!

- Už zbývá jen kousek. Pak půjdeme s kopce, odpočineš si.

- Slíbil jsi mi ...

- Já vím. Ale až nahoře.

Sklon půdy se prudce zmírní. Vrchol. Několik posledních kroků. Zastavili se. Muž se rozhlédl. Všude okolo zářivá nebeská klenba, jen dole ohraničená zubatým, tmavým obzorem. Skvělé místo. Nejlepší.

- Cos mi chtěl ukázat?

Sotva vzrostlé stvoły rostlin stíní mrňouskovi výhled. Muž se schoul.

- Poďej mi ruku! ... Sem si sedneš, rozumíš?

- Ze krk?

- Jak ... Jak to, už vidíš?

- A co?

- To nad tebou! To kolem! Cožpak tam nic není?

- Puntíky?

- Jo, ty bílé tečky. Líbí se ti? Tolikrát jsem ti už o nich vyprávěl a teď je konečně můžeš vidět ... Kam to koukáš?

- Mám nudli.

- Tak si ji utři ... Ty puntíky jsou hvězdy ...

- Jsou k jídlu?

- Existují! Copak je to málo? ... Podívej se támhle. Vidíš ten shluk teček? ... Tam jsme žili dřív.

Nebylo to přesné. Slunce se nacházelo daleko za středem Galaxie. Muž pokračoval:

- Nechceš se tam někdy podívat? Přesvědčit se ...

- Ne.

Prokletá planeta! Příliš rajská na to, aby se někomu z ní chtělo pryč.

- Poznát města, lidi ...

- Není tam máma!

Dětský argument. Jednou řekne: - Není tam les! Náš les! Jako kdysi starší syn. Nelze se na ně zlobit. Ani na ostatní děti. Jsou jiní. Praktičtější. Hvězdy je nezajímají. Nespojují s nimi svoji budoucnost.

Zklamáný hlas vytrhuje ze zamyšlení:

- To je všechno?

- Ne, ještě ne. Buď trpělivý! Musíme hledat. Pozorně.

- Co?

- Jeden puntík. Jediný, který se pohybuje. Družici. - Nejisté gesto rukou. - Lítá v tomto směru.

- Na něm jste taky žili?

- Ne. Letěla sem příliš dlouho. Nikdo by ...

Jak vše vysvětlit dítěti? Jak popsat to, co sám znal jen ze zmateného vyprávění? Prvotní informace tvoří již jen rozbitou mozaiku. Strípky. Chaotické nic. Zbytek se ztratil v řetězu generací. Na cestě k barbarství. Nezadržitelném sestupu.

Co říci? Že putovala mnoho let prostorem jen proto, aby přivezla všem tak známou... hromadu rzi? A tak jen dodal:

- Rozhlížeš se.

Sám taky zvedl hlavu... Tělavý pohyb očí. Nic. Jen nehybný vesmír. Malé pootočení a znovu ...

Musí ji najít! Alespoň tuto věc chce předat. Důkaz o původu. Bez něj by ani on sám nevěřil ...

- Táhle je, tati!

- Kde?

Ano! Už ji vidí. Sotva znatelně se přesouvající mezi hvězdami. Ocelová skořápka. Prázdná. Mrtvá. Věčná.

Mění barvu? Zvětšuje se? Výbuch?

Němý úžas muže. Nechávané oči dítěte.

Dlouhý záblesk konečně pohasl. ... Bílý bod pokračuje ve své cestě. Muž si oddechl. Tenký klásek rozbíjí ticho:

- Ví o nás!

Nač chlapci brát iluzi? Čím ji nahradit? Družice odlétá? Koriguje dráhu? Přilétá? Neví.

Jisté je jen jedno. Není jejich. Ta stará je totiž bez paliva. Bez možnosti měnit směr letu. Je pouhým památníkem.

Nové vzplanutí.

- Mrká!

Jak dlouho vydrží dítěti okouzlení? Vzpomene si někdy na tento okamžik?

Odkud se vzala? Pravda, čekají ji. Mnohem později. Odkud

tedy? Nověděl o žádné takové hvězdě. Blízké. Civilizované. Silné. Lidské.

Nečoufal v zákrak. Zákony přírody jsou neúprosné. Mulo-
vý koridor je bloková. Zahlezen transportovanou hmotou. Lid-
mi. Stroji. Směrem od Země i k ní.

Ale z opačného směru? Volného vesmíru? Neznáma?

Zítřka se sem vrátí. V noci. Pak se rozhodne, co podnik-
nout dál.

- Půjdem! - řekl.

Postavil chlapce na zem. Zvedl své zbraně. Orosené. Nůž.
Luk.

Pokračovali v cestě.

Tennota. Strmý svah dolů. Zvuk dlouhých, pomalých kroků.
těsně vedle cupitání ...

JIŘÍ
KAREŠICKÝ
SFK
LIBEREC

Konečně návrat!
Oprava té pixly se
už táhla příliš
dlouho. Dva měsíce
v absolutně nemož-
ných podmínkách. Po-
řád jen tytéž tváře,
zábava žádná. Všich-
ni jsme si moc přáli
chodit ze sebe ty
hnusné žluté hadry

a vzpomenout na ně. V nich byl každý tak uniformní, bezejmen-
ný.

S chutí jsme lezli do civilních šatů. Do takových, které
si každý z nás vybral sám, ze své vůle. Pak jsme jeden na
druhého pohlédli - překvapení a zklamání. Opět jsme byli
uniformní.

HLÁSKOVÁ KŘÍŽOVKA

Tajenku tvoří jméno českého autora sci-fi a jeho díla

Sestavil: Josef Böhm

Legenda : VODOROVNĚ

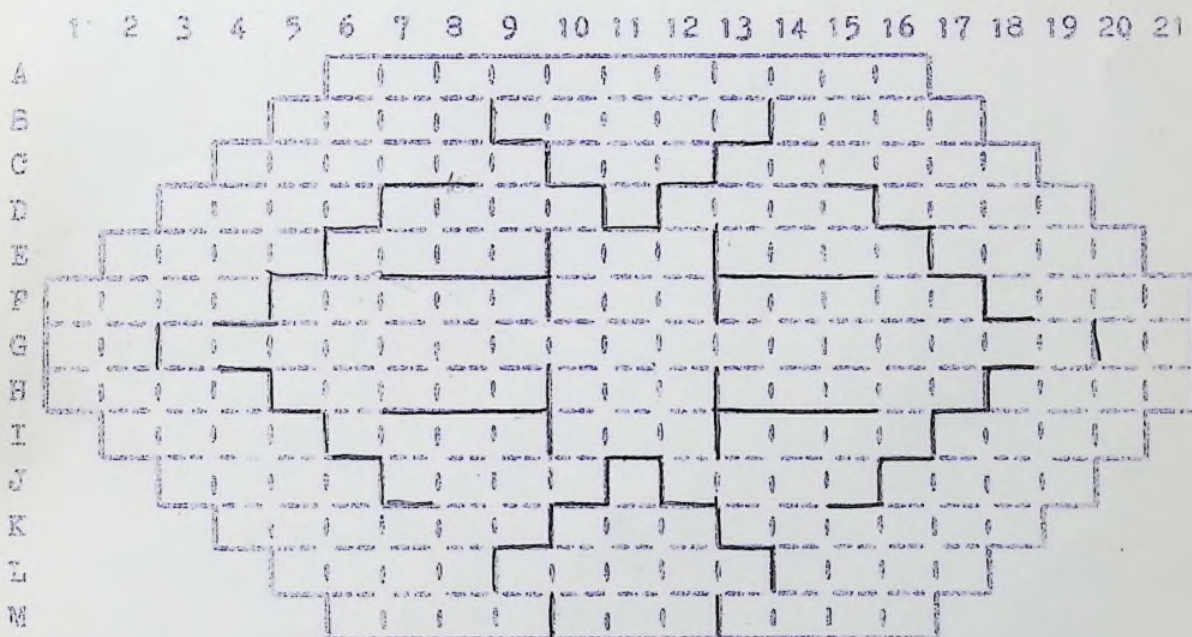
A: Tajenka /dílo/. B: Podstavec; zvyk; část rostliny. C: Ta-
jenka /příjmení autora/; poukázka na peníze; pobřežní zátoka.
D: Označení měkké stupnice; vyrážka na rtu; označení polomě-
ru; šedá; Státní banka československá. E: Úbytek váhy kapa-
lin; podnik v Trutnově; administrace tohoto listu; sídliště v
Peru; šumivé víno. F: Druh koření; planetka; kožešina kolem
krku; tamhleto; obec okresu Semily. G: Řeka v RSFSR; tajenka

/šilov/; ukaz. zájmeno. H: Slovní závazek; avizační prostředky; vodohospodářská inspekce; kolektiv; protiklad. I: Ukazovací zájmeno; telurid ytterbia; sídliště v Belgii; příslavní bráta; sídliště v Norsku. J: Útok; obyvatel evropského sboru; spojka; elektricky nabitý atom; člen rodiny. K: Náčelník kozáků; vysoké karty; tajenka / jméno autora/. L: Obilnina; přítel /špan./; citosl. cvaknutí. M: Vyhynulý nájezdník; SPZ Prahy města; franc. mužské jméno.

SVISLE

1: Zpěvavý pták. 2: Podnik v Kladně. 3: Ženské jméno. 4: Sloučeniny kyselin a zásad; chem. značka uranu; písmeno řecké abecedy. 5: Podnik v Sušicích; orgány sluchu; útočný vojenský pakt. 6: Pouzdro na šípky; cviky; nápoj. 7: Uganda, Kanada a Čína; typ železnič. vozu; řeka v Brazílii; SPZ B. Bystrice; ukr. megaelektronvolt. 8: Vazač /slang./; pražský herec /Josef/.; vytýčený směr. 9: Název písmene n; SPZ Karviné; římské peníze; německy jedna; chemická značka argonu. 10: Přivlastnovací zájmeno; vylupovat byty; ženské jméno /zastaralé/. 11: Tříska/slov./; přání; světadíl. 12: Citoslovce syknutí; oslovovati; titul tureckých úředníků. 13: Tel. spol. Kuvajtu; ukr. mezní hodnoty; odhad; škůdce šatů; část vozu. 14: Slov. města; normalizační společnost USA; část základního vybavení vojsků. 15: MPZ Nigeru; plošná míra; Maďarsko; SPZ Litoměřic; číslovka. 16: Zvyk/kniž./; také toto; ovanutí /kníž./. 17: Fochlas. spol. Thajeka; středová příinka; chlapecké jméno. 18: Koupiť /esperanto/; značka tuny; obec okresu Teplice. 19: Drah středověkého mučidla. 20: kov. 21: Duševní otřes.

NÁPOVĚDA: E- Maza; I- Aat; Osen; 7- Una; 17- Tnba

Tajenka tvoří jméno a příjmení amer. autora SF a názvy jeho šesti povídek / vyšlých v češtině /. Seřadil G. C. .

Legenda :

VODOPOVNĚ

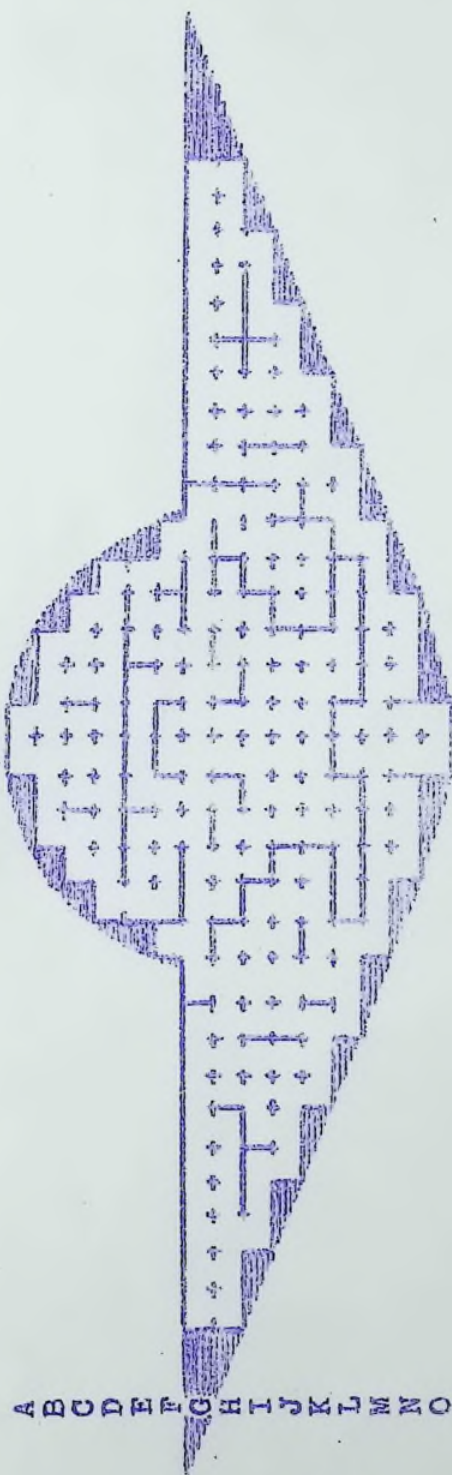
- A: kilometr,
- B: gláse zbývající část,
- C: Ústřední výbor; ukazovací zájmeno; mezinárodní normalizační společnost,
- D: tajenka / dílo /,
- E: neuspořádaný tanec; druh obilí; bývalá zahr. automobilka,
- F: předložka; čs. automobilka; ne /angl./; znáš; název hl. f,
- G: Tajenka /dílo/; tajenka /dílo/; tajenka /dílo/,
- H: povíti; č. herec; kůň /5. pád/; římsky 1500; slovní závažek; zkratka slinutého karbidu; zešíklá plocha; mužské jméno /nepříliš časté/,
- I: ženské jméno; okrasný pták; menší literární útvar; tajenka /dílo/; lat. lev; spojka; kořist při loupeži; pes /mn. č./;
- J: ronění slz; oblek soudce; chytit; 24 hodin; zkr. Lidových milicí; tento,
- K: vlastnost chybějící strojům; otvor; moje poděkování; souhlas; píseň /angl./,
- L: SPZ Prahy; tělesný pohyb; označení našich letadel; obroubit nití; zážrak,
- M: tajenka /dílo/,
- N: vlastnit; název hl. n; obchodní dům v Moskvě,
- O: ukazovací zájmeno.

SVISLE

- 1: Povel koni k zastavení,
- 2: letecká značka Belgie
- 3: ab...,
- 4: římskou číslicí dvě; římsky tisíc,
- 5: označení měřítka žel modelů; SPZ Prahy,
- 6: ano /španělsky/; MPZ Polska,
- 7: tajenka /jméno autora/,
- 8: osoba zodpovídající za honidbu /zast./
- 9: ženské cizí jméno,
- 10: chemikálie,
- 11: předložka; zub slona; amer. výrobce počítačů,
- 12: divadelní kus; monogram redaktora fanzinu MFF UK; mycí prostředek; římsky 50; značka litru,
- 13: Ústřední výbor; zkratka elektronvltu; a tanten; báh slunce; značka vltu; dovednost,
- 14: slovy 2; pohybovat se chůzí; nedovede; zná,
- 15: pohorí na Barsoomu; školáci; poklesnutí na kolena; ono /angl./,
- 16: opak záporu; spojka; myslivec; zředěná kys. octová,
- 17: člen rodiny; tuna; zemře jí manžel; biograf,
- 18: označení extrému; druh obilí; přírodní provaz; kilogram,
- 19: vysoká karta; změna o půltón; občan Lotyšska; citoslovce bolesti,
- 20: okresní výbor; cit. odhánění; označení sov. proudového letadla; ano /rusky/; spojka; milimetr,
- 21: římský pozdrav; MPZ Itálie; chem. značka bóru; přírodní textilní materiál; tuna; zkratka elektronu,
- 22: citoslovce ulétnutí; suchá tráva; zkr. Nár. divadla /pozpátka/,
- 23: úloha; ano /špan./,

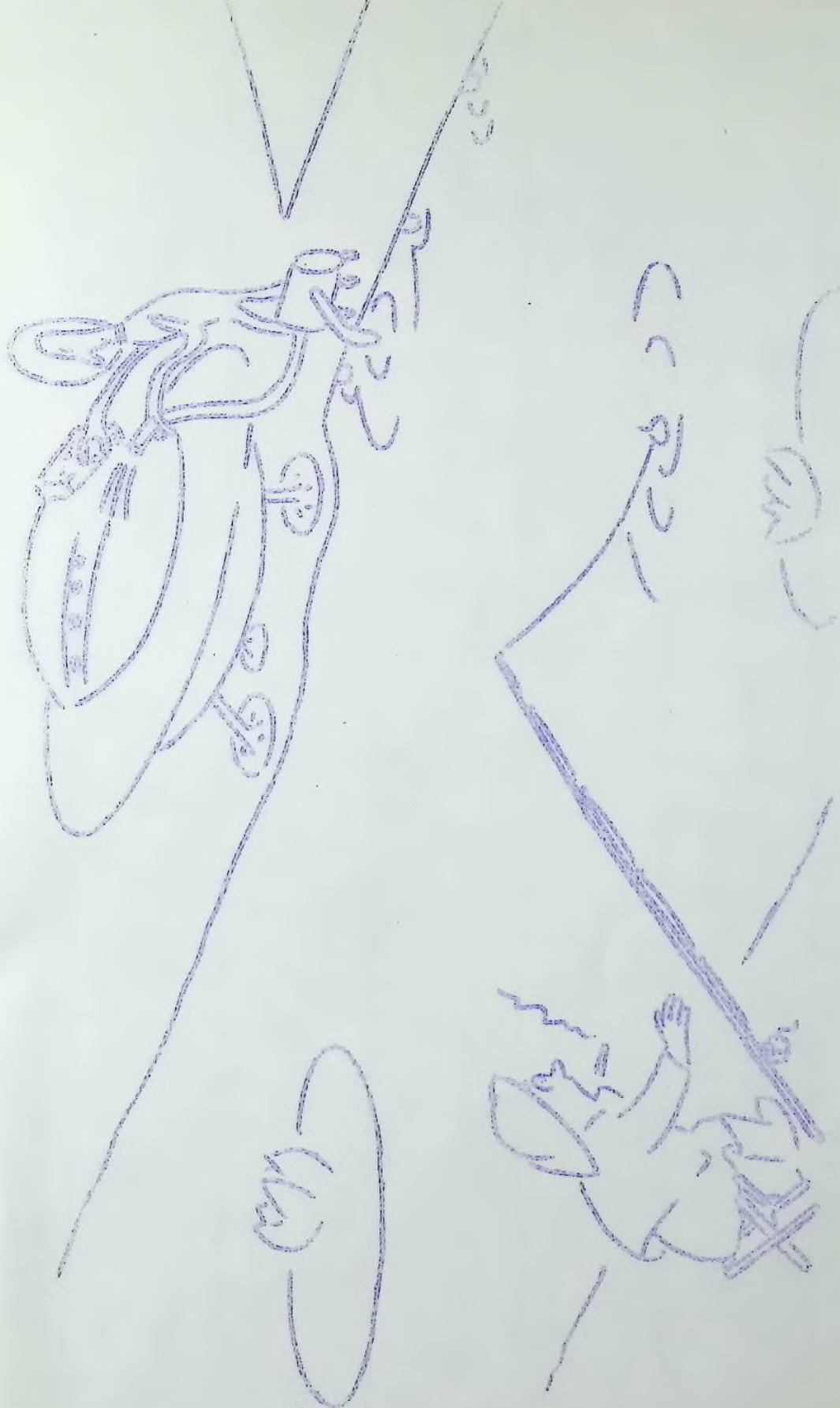
- 24: taženka /příjmení autora/,
 25: tendence,
 26: mladý /angl./,
 27: Mladý svět; politická ekonomie,
 28: dětsky fuj; zkratka názvu sbírky sov. SF povídek/ed. Sa-
 turn/,
 29: citoslovce střelení; předložka,
 30: trhej,
 31: římská číslice dvě,
 32: název hlásky n.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32

A B C D E F G H I J K L M N O

POZN: ČÁPKY NAD PÍSMENY NESOUHLASÍ

ČÍSLO ILUSTROVAL G. C.

